

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

DVOJTÝŽDENNÍK
MESTA
BANSKÁ
ŠTIAVNICA

26. september 2024

číslo 18

ročník XXXV

cena 0,70 €

Vykurovacia

sezóna
začína
str. 4

50. výročie

Banského múzea
v prírode
str. 7

Festival

Milana
Adamčiaka
str. 14

Začalo sa s rekonštrukciou Ul. 1. mája

Mesto Banská Štiavnica začalo od 17. 9. 2024 zabezpečovať stavbu s názvom „Organizácia dopravy Ul. 1. mája, Banská Štiavnica“.

Úpravy verejných priestranstiev na ulici 1. mája v Banskej Štiavnici podľa vypracovanej projektovej dokumentácie riešia umiestnenie, úpravu existujúcich a vytvorenie nových parkovacích miest v rámci nevyhnutných úprav na komunikáciách. Vybúďuje sa nový chýbajúci chodník pre peších zo zámkovej dlažby po pravej strane od novinového stánku k hornej budove materskej školy.

Ul. 1. mája pred rekonštrukciou FOTO ARCHÍV MSÚ

33.str.

Oznámenie

o prerušení distribúcie elektriny

Oznamujeme Vám, že bude prerušená distribúcia elektriny z dôvodu odstraňovania porúch na zariadeniach distribučnej sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. Bez el. energie budú v B. Štiavnici:

- 30.9. v čase od 7.30 – 17.30 h v časti Banky na ul.: Vyhnianska,
- 9.10. v čase od 7.30 – 15.30 h na ul.: L. Svobodu, Učiteľská,
- 10.10. v čase od 7.30 – 15.30 h na ul.: Obrancov mieru,
- 14.10. v čase od 7.00 – 17.30 h na ul.: Dolná, Kammerhofská, Mládežnícka, Remeselnícka, Robotnícka, Športová, Zvonová,
- 15.10. v čase od 7.30 – 15.30 h na ul.: B.S.Timravy, J.Jesenského, J.G.Tajovského, J.Škultétyho, Požiarnická, Školská, Š.Moyzesa,

- 16.10. v čase od 7.30 – 15.30 h na ul.: Antolská,
- 21.10. v čase od 7.30 – 15.30 h na ul.: Bratská, Učiteľská,
- 25.10. v čase od 7.00 – 17.30 h na ul.: Belianska, Belianske jazero, Ď.Langsfelda, J.M.Hurbana, M.M.Hodžu, Osadná, Pustá, v časti Banky na ul.: Hadová, Hlavná, Horná, Majer, Na jazero, Vyhnianska.

Ďakujeme za porozumenie!

**Daniel Hropko, riaditeľ sekcie
Dispečingy SSD, a.s.**

Z rokovania MsZ

Primátorka mesta

Mgr. Nadežda Babiaková
zvolala na 11.9.2024 rokovanie MsZ.

MsZ schválilo:

- program rokovania zasadnutia MsZ v Banskej Štiavnici s dátumom 11.9.2024, s vypustením bodu 5b) majetkové veci: Prevod pozemkov Horná Huta,
- návrhovú komisiu v zložení: Ing. Mgr. Ján Krátky, predseda komisie, Mgr. Mikuláš Pál, člen, Lu-

bomír Barák, člen,
- finančné krytie spolufinancovania projektu: „Dobudovanie športovej infraštruktúry-štadión v Banskej Štiavnici“ po splnení podmienky zhotoviteľa diela, ktorý dobrovoľne vopred nahradí vzniknutý finančný rozdiel v neprospech objednávateľa – Mesta Banská Štiavnica vo výške určenej ako rozdiel vzniknutý z úverového zataženia mesta (cca do výšky 9 000 €), nasledovne:
1. vyplatenie sumy vo výške 443 476,93 € ako spolufinancova-

nie projektu v roku 2024,
2. finančné krytie spolufinancovania projektu „Dobudovanie športovej infraštruktúry-štadión v Banskej Štiavnici“ z úverových zdrojov nekomitovaného kontokorentného investičného úveru pre verejný a neziskový sektor vo výške 443 477 €,
- uzatvorenie zmluvy o nekomitovanom kontokorentnom úvere pre verejný a neziskový sektor so Slovenskou sporiteľňou, a. s., s podmienkami: **33.str.**

INZERČIA

STAVMAT BŠ

STAVEBNINY

STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pia: 7:00 - 15:30 hod.
so: 7:30 - 11:30 hod.

KAŽDÝ DEŇ ZLAVA 10%

Nedeľa 29.9. o 16:00 h

Rozzum v divočine

Animovaný, 105 min., P, vstupné:6€.

z programu
primátorky**16.9.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na rokovaní Kooperačnej rady Strategicko plánovacieho regiónu Banská Štiavnica-Žarnovica-Žiar nad Hronom.
- 17.9.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na zasadnutí Výboru pre otázky zamestnanosti – ÚPSVaR.
- Riešenie spracovaní financovania projektových dokumentácií.
- 18.9.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k plneniu rozpočtu.
- 19.9.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so zástupcami SLSP, a.s.
- Riešenie právnych vecí mesta.
- 20.9.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Kontrola prác investičných akcií mesta.
- 23.9. – 27.9.**
- Účast na XVII. svetovom kongrese OMSD – Córdoba, Španielsko.

Viera Lauková

Oznam

Upozorňujeme našich prispievateľov, že príjem príspevkov a inzercie do každého čísla ŠN je vždy v nepárny pondelok **do 9.00 h**. Ďakujeme za porozumenie!

red.

Štiavničania, Štiavnica, média a súvzťažnosti

7.9. v Rádiu Devín od 12.00 do 13.00 h bolo literárno-dramatické pásmo venované Exštiavničanovi prof. PhDr. Karolovi Horákovi, CSc. – významnému slovenskému dramatikovi, spisovateľovi, literárne vedcovi a kultúrnemu činiteľovi pri príležitosti 81. výročia jeho narodenia.

7.9. v Rádiu Slovensko od 13.05 do 14.00 h a 8.9. v Rádiu Regina od 10.00 do 11.00 h bolo literárno-dramatické pásmo venované banskoštiavnickému rodákovi Antonovi Hykischovi, čestnému občanovi nášho mesta, významnému slovenskému spisovateľovi, niekdajšiemu poslancovi NR SR, veľvyslancovi v Kanade, ale aj redaktorovi Slovenského rozhlasu, ktorý nás navždy opustil 17. 7. vo veku 92 rokov.

9.9. v Rádiu Slovensko od 13.05 do 14.00 h bola hosťom tohto média Beata Rückschloss Nemcová, banskoštiavnická spisovateľka, znalkyňa histórie nášho mesta a zvlášť niekdajšej židovskej komunity v ňom.

11.9. v Rádiu Slovensko od 13.05 h hovoril Ján Fakla, hlavný organizátor Festivalu pouličného divadla Amplión, v dňoch 20.-22.9.2024.

15.9. v TA3 od 11.00 h v relácii „V politike“ hovoril minister životného prostredia SR Tomáš Taraba aj o trestuhodnom ekonomickom šafárení Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., po presťahovaní sídla tohto podniku z B. Štiavnice do Bratislavy. Následne, v nasledujúcom týždni podnik ešte raz rezonoval, a to dokonca na pôde NR SR, keď v jej programe bol aj zákon o vode. Poslanci ho síce schválili, ale prezident SR dal na jeho realizáciu veto. Škoda len, že v jeho návrhu sa nezjavil text, že podnik má svoje sídlo v Banskej Štiavnici. Mám silné obavy, či už návratu sídla podniku do nášho mesta definitívne neodzvoni.

17.9. v Rádiu Lumen o 6.25 h bola spomienka na Milana Šášika, ktorý sa narodil v tento deň v r. 1952. Najprv bol katolíckym kňazom v Banskej Belej, vo Sv. Antone a na Vysokej, posledné roky svojho života pôsobil ako grécko-katolícky biskup na Ukrajine. Preslávil sa tu najmä tým, že s jeho menom je neodmysliteľne spojené vybudovanie až vyše 200 grécko-katolíckych kostolov!

Ján Novák

Natreté zábradlie nad Klopačkou

Dobrovoľnícke aktivity prispievajúce ku skrášleniu verejných priestranstiev v našom meste sa už stali pre pracovníkov mestského úradu pravidelnosťou.

12. 9. 2024 vyčistili a natreli zábrad-

lie nad Klopačkou. Ďakujeme kolegyniam, ktoré si našli v záplave pracovných povinností čas a pomohli k tomu, aby boli aj skryté zákutia nášho mesta krajšie. Menovite: K. Harvanová, N. Martykánová, I. Kohútová, K. Hulinová, E. Turányiová.

MsÚ

Dobrovoľníčky z MsÚ FOTO ARCHÍV MsÚ

Zborové okienko

Nový začiatok

S Božou pomocou začal nový škol. rok. Nový rok poznávania, skúmania, objavovania, ale aj opakovania a utvrdzovania sa vo vedomostiach. Je to náročný proces. Niet divu, že sem tam dôjde aj k chybám. Deti majú v takom prípade k dispozícii gumu, prípadne zmizík, s ktorými chybu poľahky opraviť. Ako je to však s ľudskými chybami, zlyhaniami, ktoré môžu viesť do nepríjemných situácií života? Kde hľadať pomoc? Božie slovo pripomína, že existuje spôsob ako nájsť východisko aj v takýchto situáciách. Hoci nemáme v rukách moc zmazať svoje zlé myšlienky, slová, skutky, máme moc zložiť ruky ku modlitbe a prosiť o pomoc zhora. V Božom slove čítame: „*Preto kajajte sa a obráťte, aby Vám boli zahladené hriechy.*“ (Skutky apoštolov 3, 19). Náš Boh je tým, kto môže zahlaadiť, vymazať aj naše hriechy. Robí tak skrze svojho Syna – Pána Ježiša Krista, ktorý za naše omyly položil život. Nech je nový škol. rok výzvou i pre nás. Hľadáme a nachádzajme Božiu vôľu v našom živote. Prijímajme ju s láskou, aby sme Pána Ježiša nezrádzali a nemuseli toľko vo svojom živote „gumovať“. V našom cirkevnom zbore ECAV prebiehajú **Pravidelné aktivity:**

- Hlavné služby Božie o 10.30 h (BŠ, evanjel. kostol, Radničné nám. 13)

- Služby Božie na fíliách Kozelník, B.Belá, H.-Hámre, Kopanice, Žarnovica prebiehajú podľa rozpisu

- Detská besiedka sa vyučuje počas hlavných služieb Božích o 10.30 h (BŠ, priestory za evanjel. kostolom, Radničné nám. 13)

- Náboženstvo sa vyučuje podľa rozvrhu na školách

- Vyučovanie confirmácie prebieha v stredu o 15.30 h (zbor. miestnosť, Dolná ružová 10)

- Zborový spevokol sa stretáva v stredu 16.45 h (zbor. miestnosť, Dolná ružová 10)

- Biblické hodiny na fílii Kozelník prebiehajú podľa rozpisu

Plánované aktivity v našom cirkevnom zbore: 6.10. – Poďakovanie za úrody zeme, hlavné služby Božie 10.30 h (BŠ, evanjel. kostol, Radničné nám. 13)

20.10. – Stretnutie zborových spevokolov Hont. seniorátu 14.00 h (BŠ, evanjel. kostol, Radničné nám. 13)

Lubica Gdovinová

Začalo sa s rekonštrukciou Ul. 1. mája

Š1.str. Súčasťou vytvorenia nových parkovacích státí je aj realizácia rozšírenia parkoviska novými spevnenými asfaltovými plochami v zelenej ploche pri bývalej kotolni. Ďalej bude realizovaná rekonštrukcia úseku miestnej asfaltovej cesty s úsekovým rozšírením v priestore medzi dolnou a hornou budovou materskej školy.

V danej lokalite je nevyhnutne po-

trebné vymeniť dopravné značenie, ktoré zabezpečuje plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky.

Umiestnením nových parkovacích státí dôjde k zmene organizácie dopravy odstránením existujúceho dopravného značenia, ako aj osadenia nového trvalého dopravného značenia v predmetných úsekoch.

Toto všetko má za úlohu zlepšiť celkový stav v blízkosti sa nachádzajú-

cej materskej školy. Stavba sa bude realizovať postupne po etapách.

Z tohto hľadiska dôjde k obmedzeniu dopravy a parkovania.

Motorové vozidlá počas realizácie nebudú môcť parkovať na obvyklých miestach! Práce budú zrealizované maximálne do 30. 11. 2024. Za ústretovosť a pochopenie vopred ďakujeme!

MsÚ

Z rokovania MsZ

Š1.str.

- výška úveru: 800 000 €

- účel: 1. spolufinancovanie investičnej akcie – Dobudovanie športovej infraštruktúry atletického štadióna v Banskej Štiavnici,

2. vypracovanie realizačného projektu celkovej rekonštrukcie objektu Kultúrneho centra v Banskej Štiavnici,

3. vypracovanie PD na celkovú rekonštrukciu Amfiteátra v Banskej Štiavnici,

4. dofinancovanie PD Mestské kúpele - plaváreň

- čerpanie úveru: do 30. 9. 2024

- splatnosť úveru: 10 rokov

- úroková sadzba: 1M EURIBOR + úroková marža 0,35%

- spracovateľský poplatok: 800 €

(0,10% z objemu schváleného úveru)

- záväzková provízia: neuplatňuje sa

- poplatok za predčasné splatenie úveru: neuplatňuje sa

- zabezpečenie úveru: bez zabezpečenia

- poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 15 000 € pre žiadateľa Futbalový klub Sitno Banská Štiavnica s cieľom spolupráce pri zabezpečení mládežníckych aktivít pre športové činnosti detí a mládeže formou zmluvy o spolupráci.

MsZ vzalo na vedomie:

- zmenu termínu dokončenia projektu: „Dobudovanie športovej infraštruktúry-štadión v Banskej Štiavnici“,

- Stanovisko hlavného kontrolóra k úveru.

MsZ neschválilo:

- na základe podanej námietky a návrhu kupujúcich, zmenu kúpnej ceny dohodou, stanovenú uznesením MsZ č. 73/2024 zo dňa 25. júna 2024 za prevod pozemku Ul. SNP.

Majetkové veci:

a) Prevod pozemkov Spojná ulica,

b) Prevod pozemkov Brezová ulica,

c) Opätovná námietka, prevod pozemku Ul. SNP,

d) Kúpa pozemkov Ul. 1. mája.

Po prerokovaní všetkých bodov primátorka mesta rokovanie MsZ ukončila.

Kompletné uznesenia z MsZ sú zverejnené aj na www.banskastiavnica.sk

Spracoval: Michal Kríž

Prevod majetku

Mesto Banská Štiavnica v zmysle § 9a, odst. 15, písm. f) zák. SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov zverejňuje: Zámer Mesta Banská Štiavnica č. 12/2024

1. prevod majetku

- **pozemok, parc. č. C KN 2140/1,**

o celkovej výmere 410 m², záhrada

- **pozemok, parc. č. C KN 2141/1,**

o celkovej výmere 292 m², záhrada

- **pozemok, parc. č. C KN 2141/4,**

o celkovej výmere 159 m², záhrada

- **pozemok, parc. č. C KN 2140/3,**

o celkovej výmere 70 m², záhrada

- **pozemok, parc. č. C KN 2140/4,**

o celkovej výmere 14 m², zastavaná

plocha a nádvorie

2. Spôsob prevodu majetku ako

prípád hodný osobitného zreteľa

v prospech žiadateľiek Martina Žákovičová r. Kelemenová, Zbehy 282, 951 42 Zbehy v podiele 1/2 a Mgr. Lucia Ábelová r. Malecká, Radová 1505/9, 94901 Nitra v podiele 1/2.

Osobitný zreteľ spočíva v prevode pozemkov, ktoré sú prilahlé k pozemkom vo vlastníctve žiadateľiek a nemožno objektívne predpokladať, že by tento pozemok mohla účelne nadobudnúť iná osoba, než tá, na ktorú sa má pozemok podľa schvaľovaného zámeru previesť.

3. Dôvody navrhovaného prevodu spôsobom uvedeným v § 9a, ods. 15, písm. f) zák. SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v platnom znení: O prevod pozemkov požiadali Martina Žákovičová r. Kelemenová, Zbehy 282, 95142 Zbehy a Mgr. Lucia Ábelová r. Malecká, Radová 1505/9, 94901 Nitra. Ide o pozemky v silne svahovitom teréne, ktoré sú zarastené náletovými drevinami. Na pozemkoch sa nachádza aj menší hospodársky domček a z druhej strany betónovo - terasový základ. Predmetné pozemky sú prístupné len cez pozemky vo vlastníctve 3. osôb a zo severnej strany sú dostupné len úzkym nespevneným chodníkom. Pre Mesto B. Štiavnica sú tieto pozemky nevyužiteľné a nemožno predpokladať, že by ich mohla účelne využívať iná osoba než žiadateľky.

Všeobecná hodnota majetku stanovená znaleckým posudkom je: **7 900 €** (8,39 €/m²). Zámer na prevod bol schválený uznesením MsZ č. 42/2024 zo dňa: 24.4.2024.

Mgr. Nadežda Babiaková,

primátorka mesta

Štátny tajomník Štefan Kuffa opäť v Banskej Štiavnici

O mimoriadnej priazni a pozornosti Ministerstva ŽP SR voči Banskej Štiavnici svedčia aj pravidelné pracovné návštevy predstaviteľov ministerstva v našom meste.

Určite je to v prvom rade preto, že pod toto ministerstvo patrí ním priamo riadená jediná celoslovenská inštitúcia Slovenské banské múzeum. Okrem toho je to jedno z pracovísk Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., ktoré má vo svojej kompetencii starostlivosť o naše jedinečné perly v Štiavnických vrchoch- svetoznáme tajchy.

Štátny tajomník tohto ministerstva Štefan Kuffa bol, samozrejme, na vyvrcholení Salamandrových dní 2024 v Banskej Štiavnici dňa 6.9.2024 a v priebehu ďalšie-

ho týždňa zavítal opäť do nášho mesta. Bolo to dňa 12.9.2024, keď sa zúčastnil sv. omše v areáli Starého zámku o 18.00 hod, ktorú celebrol pán farár- dekan Norbert Ďurďík a farský vikár- kaplán Martin Mičko. O jeho vrelom vzťahu ku svetoznámej histórii Banskej Štiavnice svedčí aj jeho pôsobivé, erudované a nanajvýš zasvätené vystúpenie na tomto podujatí. Úprimná vďaka patrí za toto vzácne bohoslužobné podujatie Norbertovi Ďurďíkovi, banskoštiavnickému dekanovi, ale tiež Ing. Petrovi Zorvanovi, PhD., riaditeľovi Slovenského priestorov Starého zámku, ktoré patria múzeu pre toto mimoriadne vydarené liturgické podujatie. Že sv. omša bola práve v Starom zámku, malo dva dôvody. Na jeho mies-

te už začiatkom 13. stor. stála veľkolepá románska bazilika, ktorá bola zasvätená Panne Márii a v deň konania sv. omše dňa 12.9. bol práve sviatok mena Panny Márie.

Foto: Kamil Chovan

Peter Malatinec

Prevod majetku

Mesto Banská Štiavnica v zmysle § 9a, odst. 15, písm. f) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov zverejňuje: Zámer Mesta Banská Štiavnica č. 16/2024

1. Na prevod majetku Mesta Banská Štiavnica v k. ú. Banská Štiavnica

- **pozemok, parc. č. C KN 1513**, o celkovej výmere 1 697 m²,

- **pozemok, parc. č. C KN 5603 (E KN 6332/3, E KN 6566, E KN 6545/5)**, o celkovej výmere 157 m², zastavaná plocha

2. Spôsob prevodu majetku podľa § 9a, ods. 15, písm. f) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov, ako prípad hodný osobitného zreteľa.

Osobitný zreteľ spočíva v prevode majetku mesta v prospech vlastníka príľahlých pozemkov, čím sa prispieje k sceleniu nesúrodých parciel, účelnejšiemu usporiadaniu majetkových pomerov s ohľadom na tvar a rozmery pozemkov vo vlastníctve mesta a tretích osôb.

3. Dôvody navrhovaného prevodu spôsobom uvedeným v §9a, ods.15, písm. f) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v platnom znení:

Igor Konc, Gorazdova 3392/15, 811 04 Bratislava má záujem o odkúpenie pozemkov ako vlastníka príľahlých pozemkov. Kupujúci na svojom pozemku vybudoval rekreačnú chatu, ktorej terasa podľa umiestnenia v teréne zasahuje do pozemku mesta, ktorý chce odkúpiť. Okolité pozemky terénne upravil.

Všeobecná hodnota majetku stanovená znaleckým posudkom pre pozemok vo vlastníctve Mesta Banská Štiavnica je: 27 900 €

Zámer na prenájom citovaného majetku bol schválený uznesením MsZ č. 75/2024 zo dňa: 25.6.2024.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Oznam

Informačné centrum mesta Banská Štiavnica, Nám. sv. Trojice 1.

Otvorené:

po-ne: 9.00 – 17.00 h

Kontakt: 045/6949653,

ic@banskastiavnica.sk

IC BŠ

Začala sa vykurovacia sezóna 2024/25

Jesenné sychravé počasie prišlo po horúcom lete omnoho skôr a z tohto dôvodu už začalo vykurovacie obdobie v bytoch a bytových domoch.

Rána aj večery sú už chladné, preto sa v bytoch a bytových domoch začalo kúriť. Na aktuálnu situáciu sme sa opýtali konateľa Bytovej správy, s. r. o., v Banskej Štiavnici RNDr. Pavla Bačíka, ako je pripravená na zimnú vykurovaciu sezónu?

1. Pán konateľ, kedy sa tento rok začalo s vykurovaním v bytoch a bytových domoch a prečo tak skoro?

„Dodávka tepla podľa platnej legislatívy začína v termíne od 1. 9. do 31. 5., ak 2 dni po sebe klesne priemerná teplota pod 13°C a nepredpokladá sa, že v nasledujúci deň stúpne priemerná teplota nad túto hodnotu. Teplota sa meria ráno o 7.00, o 14.00 a večer o 21.00 - tento údaj sa započítava dvakrát. Tento rok to v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi bolo neporovnateľne skôr, a to 14.9. Vzhľadom na to, že priemerná teplota sa po 17.9. rapídne zdvihla, prerušili sme vykurovanie do doby, pokiaľ priemerná teplota opätovne neklesne. Denné teploty v tomto období dosahujú hodnoty 20-23°C, a teda bola takto nameraná priemerná teplota dva dni po sebe

vyššia ako 13°C a aj vo vykurovacom období sa dodávka tepla preruší až do ďalšieho splnenia horeuvedenej podmienky.“

2. Počas mimovykurovacieho obdobia, ktoré nevyhnutné opravy ste vykonali v rámci údržby?

„Prekontrolovali sme technický stav kotolní, na prístupných miestach sme skontrolovali rozvody tepla a teplej vody. Vykonali sme drobné opravy, vykonali sme tiež generálnu opravu kotla na sídlisku Drieňová a kotolne Križovatka. Tieto opravy sme vykonali v rámci letnej údržby tepelného hospodárstva. Vyregulovali sme systém ústredného kúrenia v našej administratívnej budove aj s výmenou čerpadla za frekvenčne riadené, čím chceme prispieť k hospodárnejšiemu využívaniu tepla aj v administratívnych budovách.“

3. Akú cenu energií očakávate v najbližšom období, bude cena tepla vyššia ako v predchádzajúcom období?

„Cena tepla každého výrobcu tepla je regulovaná Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, jej podstatnú časť tvorí cena plynu, ktorá tento kalendárny rok kolíše v závislosti od zložitej medzinárodnej bezpečnostnej situácie. Obsadenie mesta Sudža ukrajinskou armádou poriadne zdvihli ceny plynu na svetových trhoch. Plyn sme zazmluvnili na celý kalendárny rok 2025 za nižšiu cenu ako na rok 2024. Zatiaľ bol

naším dodávateľom SPP, ktorý mal pre nás najvýhodnejšiu ponuku a zatiaľ je najstabilnejším dodávateľom na trhu. Naša snaha ako výrobcu tepla je zabezpečiť čo najnižšiu možnú cenu tepla pre občanov pre rok 2025, tak ako každý rok.

Pre ušetrenie nákladov na teplo odporúčam vetrať nárazovo a nastaviť si termostaty a zbytočne neprekurovať. Keď človek odchádza z bytu, nezatvárať regulátory na nulu, ale nechať aspoň temperovanie. Platí vyhláška ministerstva hospodárstva, ktorá stanovuje teplotu v jednotlivých miestnostiach bytov (21 °C s toleranciou -1, +3 °C), každé zvýšenie teploty o jeden stupeň zvyšuje náklady o 6 %. Aj takéto racionálne správanie zníži náklady na výrobu tepla, čo sa samozrejme pozitívne odrazí pri ročnom vyúčtovaní.“

5. V prípade problémov pri dodávke tepla a TUV, na koho sa môžu užívatelia bytov a bytových domov obrátiť?

„Nahlasovať poruchy a podneť je potrebné telefonicky na: 0903 696 183, mailom: konatel@bsbs.sk, tepelnehospodarstvo@bsbs.sk. Ak sa vyskytnú nejaké problémy, prídeme, pozrieme a budeme sa snažiť vyriešiť k spokojnosti našich klientov. Bližšie informácie sú na www.bsbs.sk.“

Za aktuálne informácie poďakoval

Michal Kríž

Prevod majetku

Mesto Banská Štiavnica v zmysle § 9a, odst. 15, písm. f) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov zverejňuje: Zámer Mesta Banská Štiavnica č. 8/2024

1. prevod majetku

- **novovzniknutý pozemok parc. č. C KN 2143/1, o výmere 1292 m², záhrada**, ktorý bol v tomto rozsahu geometrickým plánom č. 47110899-32/2024 zo dňa 14.3.2024, úradne overeným dňa 20.3.2024 pod č. G1- 79/2024 odčlenený z pôvodnej parc. č. C KN 2143/1, o celkovej výmere 1 363 m², záhrada

- **pozemok, parc. č. C KN 2143/2, o výmere 52 m², zastavaná plocha a nádvorie**

- **pozemok, parc. č. C KN 2143/3, o výmere 50 m², zastavaná plocha a nádvorie**

- **pozemok, parc. č. C KN 2143/4, o výmere 21 m², zastavaná plocha**

a nádvorie

2. Spôsob prevodu majetku podľa § 9a, ods. 15, písm. f) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov, ako prípad hodný osobitného zreteľa do BSM, v prospech vlastníkov príľahlej nehnuteľnosti vedenej na LV 6891 minimálne za kúpnu cenu stanovenú znaleckým posudkom. Osobitný zreteľ spočíva v prevode pozemku, ktorý je príľahlým pozemkom k nehnuteľnostiam vo vlastníctve nadobúdateľa a nemožno objektívne predpokladať, že by tento pozemok mohla účelne nadobudnúť iná osoba, než tá, na ktorú sa má pozemok podľa schvalovaného zámeru previesť.

3. Dôvody navrhovaného prevodu spôsobom uvedeným v § 9a, ods. 15, písm. f) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v platnom znení:

O prevod pozemkov požiada-li Pavol Kirschbaum r. Kirschbaum

a Lucia Kirschbaum, Malé trhovisko 1144/10, Banská Štiavnica, PŠČ 969 01, SR, BSM ako vlastníci príľahlej nehnuteľnosti, vedenej na LV 6891. Jedná sa o pozemok vo svaovitom teréne, silne zarastený náletovými drevinami. Na pozemku sa nachádza aj prístavba k rodinnému domu a strmé vonkajšie schodisko. Pozemok je prístupný len cez pozemky vo vlastníctve tretích osôb a zo severnej strany len úzkym nespevneným chodníčkom. Pre Mesto Banská Štiavnica je pozemok nevyužiteľný a nemožno predpokladať, že by tento pozemok mohla účelne využívať iná osoba, ako žiadatelia.

Všeobecná hodnota majetku stanovená znaleckým posudkom je: **10 400 € (6,99 €/m²)**.

Zámer na prevod citovaného majetku bol schválený uznesením MsZ č. 43/2024 zo dňa: 24.4.2024.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Rekonštrukcia repliky stupy

v priestoroch bane Starovšechsvätých

Repliku stupy v priestoroch Banskej a geologickej expozície pri bani Starovšechsvätých v obci Hodruša-Hámre sa podarilo obnoviť a dnes je opäť plne funkčná a dostupná širokej verejnosti.

„Drahé kovy - zlato a striebro, ktoré boli predmetom ťažby, sa nachádzajú v rude vo veľmi malých čiastočkách, zrnkách. Rudu preto bolo potrebné drviť na jemný piesok, a na to presne slúžili stupy. Po takejto úprave bola ruda dopravovaná na gravitačné splavy, kde vo vodnom prostredí boli odplavované ľahké častice a ťažké zrníčka kovov a minerálov kovov zostávali na dne splavov. Až takto vyrobený koncentrát išiel na ďalšie hutnícke spracovanie“, vysvetľuje Richard Kaňa st., kurátor zbierkového fondu bane Starovšechsvätých dôležitosť stupy v hutníckom spracovaní. Prvú repliku stupy v merítku 1:1 na Slovensku vybudovala pred šiestimi rokmi spoločnosť Slovenská banská, spol. s r.o., Hodruša-Hámre v rámci svojej Banskej a geologickej expozície na historickej, dnes už neaktívnej, bani Starovšechsvätých. Činnosť stupy, situovanej pri ústí expozičnej štólne Prostredná, bola návštevníkom predstavovaná po prehliadke podzemnej expozície. Spočívala zo spustenia prítoku vody na hnacie koleso, a tým uvedenia stupy do prevádzky, čím začal proces drvenia rudy, ktorý sprevádzal odborný výklad sprievodcu. Ako uvádza Richard Kaňa ml., turistický sprievodca v podzemí expozície bane Starovšechsvätých: „Počas niekoľkoročnej prevádzky stupy sme zistili viaceré technické nedostatky, jej používaním na vzdelávacie účely pre návštevníkov expozície sa poškodilo hnacie vodné koleso i hriadeľ, až sa napokon stupa stala nefunkčnou. Keďže táto replika jednej z banských činností bola návštevníkmi mimoriadne obľúbená, požiadať sme o pomoc oblastnú organizáciu cestovného ruchu Región Banská Štiavnica.“ Stupu na základe poučení z predchádzajúcej repliky zrekonštruovali za použitia trvácnejších materiálov a doplnili niektoré funkčné zariadenia, napríklad zhotovenie náhonového dreveného vodného žlabu a splavu na následné spracovanie podrvenej rudy. K stupe bol vyhotovený aj informačný poster v mieste expozície s QR kódom a prepojením na webovú stránku expozície, kde sa návštevníci môžu dozvedieť podrob-

Zrekonštruovaná replika stupy v Hodruši-Hámroch FOTO VIERKA FOI

nejšie informácie. Záštitu nad týmto zariadením prevzalo a o starostlivosť nad ním sa zaviazalo OZ Kerling Hodruša-Hámre. Predseda OZ Kerling, Karsten Ivan uviedol: „Občianske združenie Kerling vzniklo pred dvadsiatimi rokmi so zámerom propagovať a zachraňovať banícke technické pamiatky a pamätihodnosti v Hodrušskej doline. Za toto obdobie sa nám podarilo zachrániť a zrekonštruovať viaceré portálov významných štôlní - napríklad Hornú Schopfer štôlniu, Trojkráľovú štôlniu alebo Dolnú a Hornú prekop k šachte Lill v areáli Starovšechsvätých.“ Občianske združenie Kerling spolupôsobilo aj pri zrode mimoriadne úspešného projektu siete cyklotrás Bajkom k Tajchom, ktoré sa z Hodrušskej doliny postupne rozšírilo aj do Banskej Štiavnice, Vyhní, Banskej Belej. Rekonštrukcia stupy preto bola logickým pokračovaním snáh o budovanie atrakcií v tejto prastarej baníckej doline. Výkonná riaditeľka OOCR Región Banská Štiavnica, Aurélia Bachoríková, vníma význam tejto lokality z hľadiska rozvoja cestovného ruchu v regióne v okolí Banskej Štiavnice. Podľa jej slov: „Expozície bane Starovšechsvätých patria k top atraktivitám cestovného ruchu nášho regiónu. Ročne sem zavíta až 3,5 tisíc návštevníkov. Prichádzajú sem nielen jednotlivci, ale aj školské zázajdy v rámci vzdelávania mladšej generácie, ktorá prácu v bani pozná už len z rozprávania. Tiež sem často prichádzajú firmy v rámci zážitkových tímových stretnutí. Prichádzajú sem aj mnohí návštevníci zo zahraničia, okrem okolitých krajín evidujeme turistov aj z Austrálie, Cypru, Južnej Ameriky a mnohých ďalších. Téma baníctva je úzko spätá s našim regiónom, preto podpora tohto projektu cez členský príspevok Rozvojovej agentúry BBSK

v našej oblastnej organizácii cestovného ruchu bola pre nás prirodzená.“

„Náš región dýcha baníckou históriou. Je našou úlohou, aby sme túto históriu prezentovali súčasnej generácii. Teším sa, že Rozvojová agentúra BBSK schválila príspevok na rekonštrukciu stupy v bani Starovšechsvätých. Táto baňa je aj vďaka aktivitám súkromnej spoločnosti, ktorá ju prevádzkuje, dôkazom toho, že baníctvom v minulosti žila nielen Banská Štiavnica, ale aj jej široké okolie. Pozyvám návštevníkov, aby prišli túto históriu objavovať, pretože aj vďaka takýmto projektom je história prezentovaná zážitkovou formou, ktorú ocenia deti aj dospelí“, uviedol Mikuláš Pál, podpredseda Banskobystrického samosprávneho kraja. Projektová koordinátorka Oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) Región Banská Štiavnica, Zuzana Parajová, informuje: „Realizácia tohto projektu bola financovaná z členského príspevku Rozvojovej agentúry BBSK v OOCR vo výške 10 360 eur, desiatimi percentami z celkovej sumy prispel náš člen a realizátor zámeru, OZ Kerling Hodruša-Hámre.“ V bani Starovšechsvätých dnes, okrem stupy, môžete vidieť aj nádhernú zbierku minerálov z celého sveta, či tradičnú banícku izbičku. So sprievodcom a lampášom v ruke môžete sfárať do útrob štólne Prostredná, alebo zažiť ryžovanie zlata na vlastnej koži (objednávky vopred). V obci sa nachádza aj montážny náučný chodník „Cestujeme v čase“ (navrhlo a zrealizovalo ako vôbec prvý náučný chodník s QR kódmi na Slovensku združenie OZ Kerling), banícka Klopáčka zo 16 st. (1521) s funkčnými historickými hodinami z roku 1611, tajchy, kostolíky a množstvo iných zaujímavostí.

OO CR Región Banská Štiavnica

kam v BŠ
a okolí?

26. a 27. 9. Divadlo: Monopol. Spojená škola Samuela Mikovíniho, Akademická 13, Banská Štiavnica, 18.00 h

26. - 28. 9. Medzinárodný festival Interpretácie dní klasickej gitarovej hudby, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Akademická ul. 329, Banská Štiavnica, 9.30 - 13.00 h

26. - 29. 9. Prebudenie intuície. Cesta ženy. Retreat na podporu 6.čakry. Vilabela, Banská Belá č.188, 19.00 h

28. 9. Podhorský kotlík. Súťaž vo varení kotlíkových špecialít. Prírodný amfiteáter v obci Podhorie, 10.00 - 17.00 h

28. 9. Koncert: Funny Fellows. Veselá kapela v malebnej obci. Prírodný amfiteáter v obci Podhorie, 14.00 - 17.00 h

28. 9. Michalské hody, Obecné námestie vo Vyhníach, 16.00 h

28. 9. Ľahká múza 40 - Piesne Ticha, Art Cafe, Akademická 2, Banská Štiavnica, 20.00 h

3. - 6. 10. Ashtanga yoga camp. Ateliér pohybu a duše, Radničné námestie 17, Banská Štiavnica, 13.00 h

3. 10. Koncert: Lucie Bílá - Turne po hradoch, Múzeum vo Svätom Antone, obec Sv. Anton 291, 19.00 - 21.00 h

5. 10. Red Bull Hill Chasers, Banská Štiavnica - centrum, 12.00 - 18.00 h

5. 10. Vyfarbi sa. Art workshop pre dospelých. Arte misia, Radničné námestie 14, Banská Štiavnica, 18.00 - 20.00 h

5. 10. Koncert: Lash & Grey. Duo patrí medzi najvýraznejšie objavy slovenskej hudobnej scény. Kultúrne centrum. Kammerhofská 1, Banská Štiavnica, 19.00 h

6. 10. Poď sa hrať. Detský výtvarný workshop. Arte misia, Radničné námestie 14, Banská Štiavnica, 15.00 - 17.00 h

11.10. Akademici v Banskej Štiavnici 2024. Radničné námestie, Banská Štiavnica, 17.00 h Zmena programu vyhradená!

OO CR Región Banská Štiavnica

citát

„Z tvojej zraniteľnosti vzíde tvoja sila.“

Sigmund Freud

farské
okienko

Tohtoročná Kalvárska púť sa z dôvodu nepriazne počasia konala v alternatívnych priestoroch - vo farskom Kostole Nanebovzatia Panny Márie. Počas sobotnej krížovej cesty sme vďaka našim študentom Strednej odbornej školy sv. Františka Assiského mohli virtuálne putovať na vrchol Kalvárie. Aplikácia, ktorú vytvorili, ponúka zastavenia krížovej cesty našej Kalvárie spolu so zamysleniami otca Lubomíra Gregu a 3D fotografiami jednotlivých kaplniek. Tie boli premietané v kostole a celú modlitbu krížovej cesty, ako aj svätú omšu, doprevádzal farský spevokol. Neďelnú slávnostnú svätú omšu celebroval za hojnej účasti pútnikov Mons. doc. ThDr. Vojtech Nepšínský, PhD spolu s kňazmi našej farnosti a susedných farností Štefultov a Podhorie. Ďakujeme za slávnostný priebeh celého víkend a za povzbudivé slová o Kristovom kríži, symbole a zmysle nášho života. Kiež naša banskoštiavnická Kalvária je orientačným bodom v našom živote.

V dňoch **26. až 28. septembra** sa v Banskej Štiavnici koná **16. medzinárodný festival Interpretácie dní klasickej gitarovej hudby**. Koncerty sa budú konať vo farskom Kostole Nanebovzatia Panny Márie so začiatkom **vždy o 19.00 h. Podrobnejšie informácie o programe nájdete na stránke:** www.huaja.org v sekcii aktuality.

V **sobotu 28. septembra** sa v našom meste pod záštitou Pápežských misijných diel uskutoční **Deň svätej Terezy**. Svätá Tereza sa stala členkou Misijného diela detí už vo veku 7 rokov a misijné povolanie realizovala po celý život. Po svojej smrti bola vyhlásená za patrónku misií, misionárov a tiež Misijného diela detí. V tento deň spevom, tancom, modlitbou krížovej cesty a posvätného ruženca a svätou omšou oslavíme sviatok sv. Terezy a pripravíme sa tak na misijný mesiac, október.

Alexandra Babiaková

citát

„Za každú minútu hnevu, strácate šesťdesiat sekúnd šťastia.“

Ralph Waldo Emerson

Modernizácia vzdelávania a rozvoj jazykových zručností

Projekt Erasmus+ na Gymnázium Andreja Kmeťa v Banskej Štiavnici

Naša škola sa opäť zapojila do prestížneho projektu Erasmus+, ktorý nám ponúka jedinečné príležitosti. Prinesie do tried inovácie a moderné pedagogické postupy tentokrát pod názvom Komplexné a efektívne vzdelávanie prostredníctvom modernizácie výučby, mäkkých zručností a koučingo-veho prístupu. Hlavným cieľom projektu je zvýšiť záujem žiakov o učenie vďaka interaktívnym technológiám a digitalizácii výučby. Naši učitelia získajú nové zručnosti v oblasti IKT, ktoré im umožnia prispôbiť vyučovanie aktuálnym výzvam a potrebám spoločnosti. Zároveň sa budú venovať rozvoju mäkkých zručností žiakov prostredníctvom koučingu a podpory celoživotného vzdelávania. Medzi hlavné ciele projektu patrí aj odstránenie komunikačných bariér v anglic-

kom jazyku a zlepšenie jazykových schopností žiakov, ktorí budú mať možnosť zúčastniť sa na plánovanej mobilite - navštívia partnerskú školu v Holandsku. V rámci projektu sa pedagógovia už počas leta zúčastnili odborných kurzov v zahraničí. Učiteľka anglického jazyka absolvovala kurz Boost your ICT skills - Technology in the classroom na Malte zameraný na zlepšenie IKT zručností. Na Kréte sa

dve ďalšie učiteľky vzdelávali na kurzoch Effective communication - Teaching and learning strategies a Coaching in the classroom, kde získali nové prístupy k efektívnej komunikácii a koučingovému prístupu na vyučovaní. Projekt, financovaný z prostriedkov Európskej únie, predstavuje pre našu školu a učiteľov výnimočnú príležitosť modernizovať vyučovací proces, osvojiť si inovatívne metódy a pripraviť študentov na úspešnú budúcnosť.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú len názormi a vyhláseniami autora (-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo SAAIC. Európska únia ani SAAIC za ne nenesú zodpovednosť.

Lubomíra Pažická,
koordinátorka projektu

Rozširovanie obzorov v talianskej Apúlii vďaka programu Erasmus+

Apúlia, v taliančine Puglia, je oblasť na pomyselnom opätku Talianska, kde nájdeme 800 kilometrov pobrežia.

Táto oblasť, právom nazývaná Kari- brik Európy, sa stala v čase od 3. júla do 11. júla 2024 našim dočasným útočiskom prostredníctvom úspešného projektu v rámci programu Erasmus+. Na vlastnej koži sme zažili región predstavujúci zmes umenia, histórie, prírody a pre nás najmä zmes vynikajúcej gastronómie.

Po srdečnom privítaní, ktoré sa nášmu 5-člennému kolektívu vyučujúcich odborných predmetov i jazykov vďaka partnerskej organizácii Cultura e Dintorni dostalo, mimochodom spojeného s degustáciou lokálnych produktov, sme mali možnosť spoznávať gastronomické a kultúrno-historické klenoty v meste Martina Franca. Ide o juhotalianske mesto v provincii Tarent, ktorého dominantou je Bazilika minor San Martino s majestátnou fasádou. Naša cesta za vzdelávaním pokračovala na miestnom trhu ovocia a zeleniny priamym pozorovaním predaja, spracovania a degustácie poľnohospodárskych produktov južného Ta-

lianska a návštevou mesta Alberobello, ktoré je pre charakteristické vápencové domčeky, nazývané Trulli, architektonickým unikátom a zároveň najväčším lákadlom regiónu Apúlia. Didaktickú návštevu v oblasti agroturizmu sme absolvovali v rodinnej farme Masseria Cappella, ktorá sa venuje tradičnej výrobe syra mozzarella, ricotta, či caciovallo a naučili sme sa vyrábať tri druhy cestovín - orecchiette, cavatelli a strascinate. Tzv. „Job Shadowing“ sme zažili aj v remeselnom mlyne Mulina Carparese, kde sme „ochutnali“ celý výrobný proces od zrna až po múku, zúčastnili sme sa aj kurzu prípravy tradičného pečiva taralli a zaujímavosťou bolo aj stretnutie s miestnym košíkárrom, ktorý na svoje výrobky používa vetvičky z olivovníkov. Ďalší edukačný deň sme strávili vo vinárstve I Pastini, kde sme sa zamerali na výrobu vína, pokračovali sme spracovaním olív a výrobou olivového oleja v Olio L'Acropoli Di Puglia, ba aj spracovaním hrozňového muštu na báze balzamického octu. Možnosť porovnať

vzdelávací systém s tým našim sme dostali v lýceu Galileo Ferraris Taranto a zavřili sme to edukačnou hodinou prípravy pizze a focaccie. Slávnostným okamihom bolo pre náš celý tím odovzdávanie certifikátov na hrade Castello Aragonese, ktorým sa naša gastronomická púť v krajine slnka a pohostinnosti v srdci Stredozemného mora úspešne ukončila, a pripravili sme tak pôdu pre našich študentov, ktorí sa dobrodružstva menom Erasmus+ majú možnosť zúčastniť práve teraz v septembri 2024.

SHA

EURÓPSKA ÚNIA

Erasmus+

Banské múzeum v prírode

v Banskej Štiavnici oslavuje 50. výročie odhalenia baníckej histórie

Jedinečné múzeum sa počas polstoročia stalo neodmysliteľnou súčasťou kultúrneho dedičstva na Slovensku.

Dôkazom jeho unikátnosti je najstaršia a tematicky najrozsiahlejšia banícka expozícia, ktorá ukazuje vývoj rudného baníctva v stredoeurópskom priestore od stredoveku do konca 20. storočia.

Prvé práce na výstavbe Banského múzea v prírode sa začali v roku 1965. O deväť rokov neskôr skanzen privítal prvých oficiálnych návštevníkov. Brány múzea sa prvýkrát otvorili 6. septembra 1974 a do konca roka expozíciu navštívilo 3 963 ľudí.

Najväčnejší exponát

Banské múzeum v prírode má dva najväčnejšie a najvýznamnejšie exponáty, ktoré sa na Slovensku zachovali. Prvou pýchou je Kachelmanov vodnostlpcový ťažný stroj. Tieto stroje mali historicky bezprecedentný prínos pre banskostiavnické baníctvo. Zachránili ho pred zánikom. Stáli na čele technického pokroku v hlbinnom dobývaní nerastov v 18. storočí. Druhý z najväčnejších exponátov sa nachádza v podzemnej expozícii. Gápel na konský pohon. Je to jediný stroj-motor od banského výťahu, ktorý sa na Slovensku zachoval.

Hrdosť a vdácnosť

Na múzeum sú milovníci baníckej histórie a miestni obyvatelia veľmi hrdí. Jeho významnú hodnotu si

plne uvedomuje aj vedenie múzea. „Počas päťdesiatich rokov priestormi múzea prešli tisíce návštevníkov, ktorým sme priblížili veľký kus histórie. To, čo nie je pre bežného návštevníka viditeľné sú nespočítateľné hodiny práce pri získavaní, uchovávaní a starostlivosti o zbierkové predmety a všetky historické priestory, v ktorých sa uskutočňujú prehliadky,“ hovorí riaditeľ múzea Peter Zorvan. „Poďakovanie za to, že múzeum existuje a funguje, patrí mnohým ľuďom, ktorí stáli pri jeho zrode, s odhodlaním a vášňou vytvorili pevný základ. Na ten nadviazali ďalšie generácie, rozšírili zbierky, zatriktívili expozície a prilákali nových návštevníkov. Vďaka tejto práci o histórii baníctva v Banskej Štiavnici vedia tisíce ľudí na svete,“ opísal Zorvan.

Prvá celoročná návštevnosť v roku 1975 bola 11 242 ľudí. Najvyššiu návštevnosť skanzen „zatiaľ“ dosiahol v roku 1987, kedy do neho za-

vítalo 52 565 ľudí. Celkovo si do Banského múzea v prírode našlo cestu viac ako 1 725 175 návštevníkov. Dúfame, že toto číslo sa nám v tomto roku podarí poriadne navýšiť. Pre návštevníkov je pre nadvládajúcu sezónu pripravený pestrý a zaujímavý program. Budeme o ňom informovať v krátkom čase. Prezradíme iba prípravu jedinečnej výstavy a originálneho podujatia pre deti.

Oslavujte s múzeom

Navštívte múzeum počas tohto roka, nenechajte si ujsť jedinečnú výstavu a prekvapenia, ktoré bude možné zažiť len počas tejto sezóny. Aktívne sa môžete do osláv zapojiť aj prostredníctvom sociálnych sietí zdieľaním svojich zážitkov a fotografií z návštevy múzea.

Martina Kminiaková, SBM
Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

Výročie posvätenia svätoantonského chrámu

V nedeľu 15. septembra 2024 na národný sviatok Sedembolestnej Panny Márie sme si vo Svätom Antone pripomenuli a slávili 245. výročie posvätenia farského Kostola sv. Antona Pustovníka v roku 1779, ktorý bol postavený s pomocou rodu Koháryovcov a farníkov.

Sviatok výročia pripadá na 12. septembra, na „Mena Panny Márie“, slávil sme ho aj v ten deň a slávnostná svätá omša bola v nedeľu. „Pút“ začal slávnostným vstupom asistencie miništrantov a kňaza do chrá-

mu. V kázni farár Michal Baláz poukázal na toto výročie chrámu a pripomenul, že my sme chrámom Ducha Svätého, ako ľudia. Chrám je stavbou, miestom, kde sa stretávajú veriaci, dom modlitby, kde oslavujú Boha a slávia Eucharistiu a vytvárajú živé spoločenstvo. Počas svätej omše zneli piesne o chráme a mariánske. Po požehnaní na záver zaznela pieseň v podaní miestneho chrámového zboru „Bože čoś ráčil slovenskému ľudu“.

Foto: Marta Čunderlíková

Andrej Palovič

Trávne osivo jemne zapracujte hrablami do pôdy a utlačte. Pôdu udržiavajte mierne vlhkú. Ak vám počas leta vyhynula väčšia časť trávnik, je lepšie považovať o celkovej výmene trávnik. Zrealizovať to môžete kedykoľvek počas jesene. V tomto období tiež máte príležitosť založiť si atraktívnu kvetinovú lúku. Ponuka osív je široká, vybrať si môžete aj konkrétny typ kvetinovej lúky
Zdroj: www.zahrada.sk

Michaela Mojžišová

„Hľupák hodí kameň do mora a ani tisíc učených ho nedokáže z mora vytiahnuť.“

Arménske príslovie

Súťaž s Reslou

Opäť sme pre Vás pripravili zaujímavú súťaž. Tentoraz pôjde o vstupenky na pivný festival Beer fest, ktorý sa uskutoční 12.10.2024 v našom meste. Vašou úlohou bude správne odpovedať na súťažnú otázku a budete zaradení do žrebovania:

Čo znamená skratka AED?

Kupón

Správna odpoveď:

Meno a priezvisko:

Kontakt:

Svoje odpovede spolu so súťažnými kupónmi posielajte do redakcie ŠN v termíne **do 7.10.** Zo správnych odpovedí vyžrebujeme šťastných výhercov, ktorí vyhrajú vstupenky na tento festival. Prajeme Vám veľa šťastia!

Vaša red. ŠN

Banskú Štiavnicu a Slovenské banské múzeum navštívil vnuk MUDr. Imricha Tótha

Slovenské banské múzeum (spolu s partnermi: OOCR Región Banská Štiavnica, mestom Banská Štiavnica, Banskoštiavnicko-hodrušským baníckym spolkom a Mestskými lesmi Banská Štiavnica) realizuje počas roku 2024 cyklus podujatí, ktoré zastrešil projekt „Aby každé dieťa malo za klobúk orechov: 180. výročie narodenia MUDr. Imricha Tótha.“

Táto aktivita má verejnosti pripomínať jeho odkaz, popularizovať ho ako osobu a propagovať jeho myšlienky. Týmto chceme, hoci len skromne, venovať Imrichovi Tóthovi pozornosť a vyjadriť mu poďakovanie.

Vďaka zverejneniu iniciatívy a sociálnym sieťam, s múzeom nadviazal kontakt vnuk doktora Imricha Tótha, pán Jenő Gál. Začiatkom augusta dokonca navštívil Banskú Štiavnicu. Do Kammerhofu prinie-

Vľavo: Jenő Gál v Kammerhofe FOTO ARCHÍV SBM

sol poster o svojom starom otcovi, ktorý sám vytvoril. Od 15. augusta je poster (v slovenskom a maďarskom jazyku) vystavený v Karneri Starého zámku.

Jenő Gál si v rámci spolupráce s múzeom pripravil aj prednášku o živote a práci svojho starého otca. Odznie 24. septembra 2024 na vedeckej konferencii v Tekovskom

múzeu v Leviciach.

Program aktivít a podujatí k iniciatíve výročia narodenia MUDr. Imricha Tótha (1844 – 2024) – bývalého banskoštiavnického banského lekára a priekopníka pracovného lekárstva v Uhorsku a na Slovensku, je zverejnený na webovej stránke múzea www.muzeumbm.sk.

Text: Daniel Harvan

Po letnej turistickej sezóne

Je tu po letnej turistickej sezóne a prevádzkovatelia ubytovacích, reštauračných zariadení, zábavných podnikov, kaviarní a barov sa pripravujú na začiatok jesennej a zimnej sezóny.

Jednou z prevádzok je aj kaviareň Trotuar cafe & bar, či ubytovane Resla Residence. Na to, čo prevádzky pripravujú pre návštevníkov v tomto období sme sa opýtali zodpovedného vedúceho PhDr. Dávida Ivana MBA.:

1. Ako hodnotíš LTS z pohľadu návštevnosti?

Táto letná sezóna bola pre mňa dosť špecifická. V cestovnom ruchu robím už 11 rokov, z toho v Banskej Štiavnici 5, a každá sezóna ma dokázala prekvapiť. Táto však prekvapila negatívnymi číslami v porovnaní s predchádzajúcimi sezónami. Avšak akcie, ktoré sme uskutočnili toto leto sa tešili vysokej návštevnosti, z čoho máme radosť.

2. Čo pripravujete v najbližšom období?

S našim občianskym združením OZ Štiavnica BS, pripravujeme

pokračovanie prvého ročníka Štiavnickej pivnej cesty v jesennom vydaní. Cesta sa bude konať 12.10.2024 (v sobotu). Keďže prvý ročník sa tešil veľkému úspechu, rozhodli sme sa spraviť aj túto jesennú časť, ktorá však už nebude mať 10, ale až 11 zastávok, po absolvovaní ktorých sa môžeš stať majstrom pitia piva. Lístky sú už v predpredaji. Taktiež chystáme charitatívne varenie gulášu pod Starým zámkom, ktoré sa malo uskutočniť 14.9., avšak pre nepriazeň počasia sme to museli presunúť. Rozhodli sme sa využiť taktiež dátum 12.10.2024. Aj touto cestou by sme chceli srdečne pozvať všetkých Štiavničanov podporiť dobrú vec. Za výťažok z akcie zakúpime AED, ktorý

Dobročinný guláš

na Starom zámku
12.10.2024 od 13:00 hod.
vstup voľný

PROGRAM:

SÚŤAŽ VO VARENÍ GULÁŠU
ŽIVÁ HUDBA
STAND-UP COMEDY SHOW
Štefan Martinovič - Roman Pomajbo
- hudobný hosť Mirka Partlová

STÁNOK STEIGER
PREZENTÁCIA
ČERVENÝ KRÍŽ
podanie prvej pomoci

Výťažok z predaja gulášu bude použitý na nákup AED DEFIBRILÁTORA pre mesto Banská Štiavnica

Partneri: MESTO BANSKÁ ŠTIAVNICA
ČERVENÝ KRÍŽ

Organizátor: OZ ŠTIAVNICA BS
PIVOVAR STEIGER

venujeme Červenému krížu, a ten ho umiestni niekde v uliciach Banskej Štiavnice. Nebude chýbať ani

turistov. Rozhodne sa je načo tešiť!
Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

Štiavnické hlavičky VIII. Branislav Sitár.

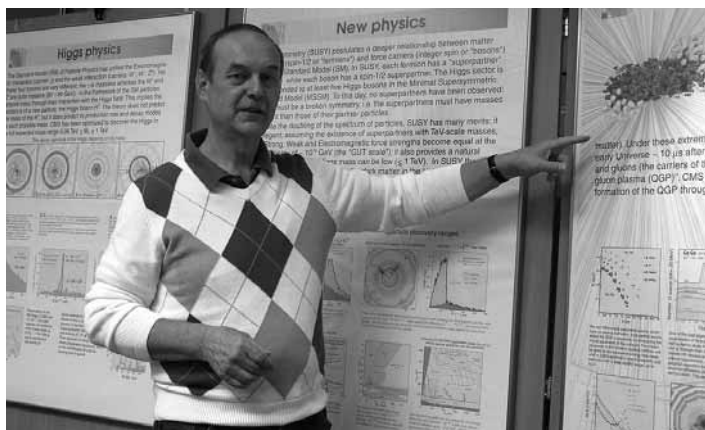
Jadrový fyzik vo svete kvarkov

V lete 2021, pri úvahách, akou epizódou pokračovať v knižnom seriáli Vlada Bártu a kolektívu „Banská Štiavnica, Ako sme tu žili“, spomenul so si na dávneho susedu z Bryndziarne, spolužiaka z 1. triedy ZŠ a vtedy aj kamoša, Braňa Sitára (*3.5.1946 Bratislava),

o ktorom som neskôr opakovane počul a čítal ako o mimoriadne talentovanom a úspešnom jadrovom fyzikovi so svetovým ohlasom. Napísal som mu vtedy a dostal spontánnu odpoveď. Braňo si z jeho detských čias (1948 - 1953) v Štiavnicí pamätal oveľa viac, ako by som od vtedy 2 až 7 ročného chlapca čakal. Tak som si občas na túto nedokončenú prácu s Braňom s ľútosťou spomenul. Prečítal si, ako si Braňo spomínal na vstávajúce ich rodiny z vtedajšieho „Kachelmana“ po jeho znárodnení v 1948, pristahovanie sa do Bryndziarne, detské jazdy „linkerkami“ dolu mestom, obľúbené Náckovské vtipy, výmenu peňazí v '53, či dokonca Stalínov odchod na večnosť vzápätí sprevádzaný pohrebom prezidenta Gottwalda. Potvrdil mi aj to, že jeho otec, MUDr. Andrej Sitár (*1913 - †2008), bol tým známym internistom v štiavnickej nemocnici. Po odsťahovaní sa do Banskej Bystrice (1953) bol po nasledujúcich 30 rokov, do odchodu do dôchodku, internistom krajským.

Pre seriál „Štiavnické hlavičky“ bola voľba Braňa samozrejmosťou. Tým viac, že aj jeho príbeh je typicky úspešnou kombináciou vzdelanosti, vysokej profesijnej povesti oboch rodičov (mama knihovníčka, Božena, *1917 - †2009), ako aj manželky Ľudmily (*1948), stredoškolskej profesorky matematiky a fyziky. Príbeh, spojený s vtedajším štiavnickým prostredím s tradíciami multikultúrneho, a pritom aj banského mesta. Tej ostal verný Braňov starší brat „Relo“ (alias MUDr. Andrej Sitár, mladší, *1943), keď vytvoril a prevádzkuje unikátne Múzeum medi v Španej Doline.

V prvej triede sa Braňo už vidí, celoživotne, astronómom. 11-12-ročného ho osudovo očaruje jadrová fyzika. Revolučná veda nášho, atómového veku. Pre ktorú atóm už nie je najmenšou jednotkou hmoty. Ktorá už od objavov rádioaktívnej Marie Cu-

Branislav Sitár. CERN Meyrin/Ženeva 2011 FOTO PETER STOLÁRIK

rie-Sklodowskej predpovedá tajomný, subatomárny svet. Svet elektrónov, protónov, neutrónov, kvarkov. Skrývajúci nebývalú, až zničujúcu energiu. Tak si všima, že koncom 50. rokov sa dokončuje stavba prvej atómovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach, jednej z prvých na svete. Premieňajúcej energiu, skrytú v jednom prírodnom izotope uránu, na tepelnú a následne na elektrickú. Ako talentovaného študenta, už s jasným profesijným cieľom, ho vyberajú do špeciálnej matematicko-fyzikálnej 9. triedy SVŠ-ky v Banskej Bystrici. Vďaka jej kvalite je po maturite v 1964 prijatý na Prírodovedeckú fakultu UK (PriF UK) do Bratislavy, na odbor matematika&fyzika, od 3. ročníka na špecializáciu jadrová fyzika. V rámci diplomovej práce stanovuje vek kostí jaskynného medveďa modernou rádio-izotopovou ^{14}C metódou na 30 tisíc rokov. Po jej obhajobe (1969) pracuje už ako vedecký asistent na Katedre jadrovej fyziky PriF UK (1969-1974). Pokračuje meraniami kozmogénnych izotopov v rôznych vzorkách. V rámci doktorskej rigorózne práce (RNDr.) meria počas premeny izotopu „ťažkého“ vodíka, trícia, a tiež vlastnosti kozmogénneho izotopu vápnika ^{41}Ca , dôležitého pri datovaní meteoritov a rôznych kozmických telies. Ukázalo sa, že tieto merania boli najpresnejšie na svete a dostali sa do Lederevých tabuliek izotopov vydávaných v USA. V 1976 obhajuje kandidátsku dizertačnú prácu (PhD) na tému „*Rádioizotopy tvorené kozmickým žiarením a ich meranie*“.

Braňova prvotriedna kvalifikácia, biofyzikálna práca, originálne výsledky, ho dostávajú na 12-ročný postdoktorandský pobyt do prestížneho Spojeného ústavu jadrového

výskumu (SÚJV) v Dubne / Serpuchove (ZSSR) (1977 - 1989). Tam, už na unikátnych, robustných zariadeniach, úspešne rieši projekty spojené so špecializovanými témami jadrovej fyziky, napr. o subatomárnych hadrónoch, zložených z kvarkov a antikvarkov. To mu umožňuje v Dubne, v 1989, obhájiť vedeckú doktorskú prácu (DrSc), pred 23 člennou medzinárodnou Komisiou, spracovanú neskôr v monografiách B. Sitár et al.; *Ionization measurements in High Energy Physics*. Springer Verlag Berlin 2007, 2013, 2014.

Po návrate z Dubny sa stáva riaditeľom Ústavu fyziky MFF UK Bratislava (1990 - 1996, 1999-2004), kde v r. 1992 obhajuje habilitačnú prácu (docent). To už je počiatok jeho cesty do cieľa najvyššieho, prestížneho „*Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire*“ (CERN-u), v blízkosti Ženevy. Tam sa stáva úspešným vedúcim bratislavskej skupiny na viacerých projektoch. R&D v období 1991-2005. Medzitým, v r. 1997, je menovaný za profesora a súčasne za riaditeľa Ústavu fyziky FMFI UK Bratislava, aby sa od 2004 stal profesorom na Katedre jadrovej fyziky a biofyziky, vedúcim oddelenia jadrovej fyziky. Od roku 1995 doteraz jeho skupina pracuje na jednom z najväčších experimentov na svet - ALICE. Za svoje vedecky najvýznamnejšie výsledky považuje Braňo tie, ktoré jeho skupina dosiahla v rokoch 1995 - 2020 vo vedeckom ústave GSI v Darmstadte. Na spektrometri FRS dokázali na 25 rokov vymeniť nemecké detektory a celú aparatúru za Braňom navrhnuté slovenské, vyrobené v Bratislave, lebo tieto boli viac ako 10 násobne presnejšie. Na FRS sa počas týchto rokov robila najmodernejšia jadrová fyzika za účasti fy-

zikov z celého sveta. Toto prinieslo Braňovej skupine spoluautorstvo mnohých objavov v oblasti relativistickej jadrovej fyziky.

Od r. 1993, postupne, cez viaceré pozície zastupovania Slovenska v CERN-e, sa v období 2007- 2010 stáva viceprezidentom Rady CERN. Aj po uplynutí tohto funkčného obdobia je Braňo naďalej profesijne účinkujúci na najrôznejších postoch CERN-u a iných medzinárodných organizácií pre jadrovú fyziku.

Z pohľadu scientometrie je Braňo absolútnou slovenskou špičkou so svetovými parametrami. Tými sú najmä kvalita a tomu primerané, vysoko nadpriemerné citačné ohlasy jeho publikačných výstupov zohľadnených v Hirschovom indexe $h = 149$. Aktuálne dosiahnutý z 1202 publikácií a monografií, citovaných Google. Braňo je aj aktívny, neúnavný popularizátor fyziky v jej najširších možných súvislostiach. Oboznamuje čitateľov, poslucháčov, divákov s históriou a súčasnými poznatkami atómovej fyziky, jej všadeprítomnosťou v pozemskom živote aj vo vesmírnom svete. Vráťane možnosti osídlenia vesmírnych telies ľuďmi. Je autorom monografie *Vesmír, hmota a my* (Absynt/Kalligram 2019), približujúcou jeho profesionálnu dráhu vedca, projektového manažéra, organizátora vedy, funkcionára, vysokoškolského pedagóga.

Braňovi sa dostalo viacerých vysokých ocenení za vedeckú, popularizačnú, manažérsku aj pedagogickú prácu. Z nich je jedným z najvyšších Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za zásluhy o rozvoj vedy v SR (2011).

Počas 50 rokov vedeckej kariéry Braňo dostal niekoľko atraktívnych ponúk na dlhodobé pracovné pobyty v USA, Nemecku, Francii, Rusku alebo Japonsku. Napriek oveľa nižšiemu finančnému ohodnoteniu zostal na Slovensku. On sám považuje za svoj najväčší manažérsky úspech vybudovanie veľmi efektívnej spolupráce Slovenska s CERN-om. V roku 1990 prišli do CERN-u piati, dnes má kvalifikáciu „*CERN user*“ 150, väčšinou mladých slovenských fyzikov. Braňo bol vedúcim PhD študentov, ktorí dnes pracujú v CERN-e, na univerzitách v Nemecku, Anglicku, USA, Japonsku. Slovensko a Banskú Štiavnicu zvlášť má Braňo Sitár stále v srdci.

Peter Gemeiner

Z dejín obcí v okrese Banská Štiavnica

Dejiny obce Počúvadlo - prvé písomné zmienky

Obec Počúvadlo sa nachádza v južnej časti Štiavnických vrchov v blízkosti legendárneho vrchu Sitno. Územie južne od neho bolo osídlené skôr ako sa v ňom nachádzajúce lokality vrátane Počúvadla dostali do písomných historických prameňov v 13.-14.stor. V kronikárskych záznamoch Počúvadla sa uvádza, že pôvodná osada ležala pri vrchu Holík. Je možné, že Počúvadlo existovalo skôr ako sa po prvý raz jeho názov uviedol v písomnom prameni. Prvá písomná zmienka o Počúvadle sa viaže k roku 1333. Tento rok nepovažujeme za založenie osady, dediny. Práve v tomto roku sa nadviazali určité majetkovoprávne vzťahy, v rámci nich sa po prvý raz ako dotknutej lokality uviedol jej názov v písomnom prameni. Do r. 1526 sa pre označenie Počúvadla používali pomerne rovnaké formy pomenovania ako Pocholla, Pochyvalla, Pochyvilla, Poczowylla. V 19.stor. sa zaviedol názov v maďarčine ako Bocsofalva – Bocsófalva. Je možné, že názov vznikol podľa mena lokátora – zakladateľa, Pocha. V slovenskej forme ako Pochova dolina a Pochova osada. Ako sa už spomenulo, kronikári obce sa držali historických tradícií v tom, že pôvodná osada ležala pri Holíku. K miestnej stredovekej topografii Počúvadla je zaujímavá poloha mlyna, spomenutého v urbárskom súpise v r. 1554. V ňom je uvedené, že v Počúvadle sa nachádza nový mlyn. To naznačuje polohu vtedajšej obce pri potoku. Prvá hodnoverná písomná zmienka o Počúvadle ako lokalite pochádza z r. 1333 a je obsiahnutá v o rok mladšej listine. Originál listiny bol pôvodne uložený v rodinnom archíve kniežat Esterházy, v súčasnosti je zaradený do zbierky stredovekých listín Maďarského krajského archívu v Budapešti. V listine z r. 1333 sa Počúvadlo zapísalo ako územný celok vo forme dedina, osada.

Počúvadlo bolo súčasťou majetku hradného panstva Levice až do konca 17.stor. Od 14. stor. malo hradné panstvo viacerých majiteľov z radov uhorských šľachtických rodín. Panstvo a k nemu prislúchajúce obce bývali často predmetom nájmu alebo zálohy.

V r. 1427 majiteľom dedín hradného panstva Levice bol kráľom Žigmundom potvrdený Peter Čech z Levíc. V tomto roku ako súčasť panstva sa okrem Počúvadla spomínajú okolité dediny ako Vysoká, Dekýš, Jabložovce a ďalšie.

O sociálnom postavení obyvateľov Počúvadla v stredoveku podáva bližšie informácie najstarší zachovaný urbár hradného panstva Levice z r. 1554. Počúvadlo bolo poddanskou dedinou tohto panstva s viacerými povinnosťami jeho obyvateľov voči nemu. Podľa urbáru sa obyvatelia delili na dve sociálne kategórie dedinského obyvateľstva. Prvú najbohatšiu tvorili sediaci – koloni. Z ich radov sa volil dedinský richtár a prisazný (boženici). Sediaci boli poddanskí obyvatelia vlastníci pôdy a záprahový dobytok. Chudobnejšie vrstvy tvorili želiari – inguilíni, ktorí si pôdu zvyčajne prenajímali a nemávali vlastný záprahový dobytok. Obidve kategórie dedinského obyvateľstva panstvu odvádzali práce, neskôr ich mohli nahrádzať pomocou finančných náhrad. Poddanské povinnosti nebývali jedinými, ktoré zhoršovali ich sociálne postavenie. Podľa urbárskeho súpisu z r. 1554, kategória obyvateľov Počúvadla – sediaci vtedy, keď panstvu slúžili, neplatili mu iné dane, len povinný deviatok a desiatok. Do kategórie sedliakov sa zaradilo 16 obyvateľov. Po prvý raz sa v urbári stretávame s menom richtára Počúvadla. Túto funkciu v r. 1554 zastával Andrej Malik (Malyk).

Vývoj obce v 17. – 19. stor.

Koncom 17.stor. došlo pre ďalší vývoj Počúvadla k významnej zmene vlastníka dediny. Majiteľ hradného panstva Levice, ku ktorému doposiaľ Počúvadlo ako jeho poddanská dedina patrila, dal niektoré dediny panstva do zálohy banskoštiavnickému komorskému grófovi za 5 000 zl. Počúvadlo tak pôvodne z majetku hradného panstva Levice, cez komorského grófa najpravdepodobnejšie po r. 1694 sa dostalo do majetku banského erára, ktorý bol štátnou inštitúciou. Banský erár dediny prevzal do svojho vlastníctva postupne a začlenil ich do komorského, pôvodne hradného, pan-

stva Šášov.

Historické tradície, záznamy cirkvej a obecnej kroniky pôvodný kostol lokalizujú na miesto dnešného cintorína. Jeho múry podľa záznamov kronikára bolo vidno ešte v r. 1839. Takisto tradície a kronikárske záznamy zaraďujú stavbu nového kostola na určitý čas banskou komorou. Nový chrám postavil murársky majster Anton Langerl, posviacka sa konala 5. októbra 1801.

Územie Počúvadla sa vyznačovalo bohatými lesnými porastami. Práve lesy bývali predmetom častých sporov pri vytyčovaní hraníc Počúvadla so susednými obcami. Na druhej strane ďalšieho veľkého vlastníka pôdy v regióne, Sitnianskeho panstva. Panstvo patrilo rodine Koháriovcov. Banská komora v chotárných sporoch vystupovala so zámerom udržania alebo získania lesov, v ktorých by sa ťažilo drevo, potrebné na zabezpečenie banských a hutníckych zariadení v okolí Banskej Štiavnice.

V r. 1640 sa v Počúvadle zdanilo vyše 50 majiteľov častí usadlostí. Spolu s ich rodinnými príslušníkmi tu bývalo 380 osôb. Panovníčka Mária Terézia 13. januára 1767 vydala nariadenie upravujúce jednotne vzťah medzi poddaným a zemepánom v celej krajine. Tereziánsky urbár Počúvadlo sa vyhotovil v r. 1770. Urbársky súpis v r. 1770 zatriedil jednotlivcov v Počúvadle do jednotlivých kategórií dedinského obyvateľstva, kolónov – sedliakov, inguilínov – želiarov. Vyhotoviteľ urbárskeho súpisu v Počúvadle v r. 1770 zaznamenal 43 sedliakov – kolónov, obývajúcich 17 usadlostí. V extraláne Počúvadla sa zapísali chotárne názvy, ako napr. Zahumnia, Beniadove, Na Lipovích, Za

Dolinama, Nad Močidli, Na Richtarskej, Na Sklenarovej, Kotlina, Na Kolovratnom, Husta Chrašťa a iné.

Dedinu z pohľadu architektonického vývoja je možné charakterizovať typickou potočnou radovou zástavbou. S Počúvadlom sa spája jazero, postavené v 18. stor. na území chotára dediny. Hlavným zámerom výstavby jazera bolo využitie vody na zabezpečenie prevádzky stúp a splavov na Vindšachte, Štefultove, Banskej Štiavnici a Sv. Antone. Výber lokality pre výstavbu jazera sa viazal podľa historickej tradície na pôvodný močiar Morské oko.

Heraldické symboly obce Počúvadlo

Odtlačok pečatidla obce Počúvadlo z r. 1871

V poli pečatného obrazu je na paži vyobrazený pluh. Nad ním sa nachádza vyrytý názov obce POČUVADLO. Pri tvorbe obecného erbu Počúvadla sa vychádzalo zo zisteného odtlačku pečatidla z r. 1871. Pečatný obraz v ňom – pluh, symbolizuje poľnohospodárstvo, ako jedno z hlavných odvetví zamestnania obyvateľstva v minulosti popri, napr. drevorubačstve, uhliarstve. Do registra sa erb zapísal v podobe: v striebornom štíte na vysokej zelenej zvlnenej paži čierny pluh. Vlajka obce pozostáva zo 4 pozdĺžnych pruhov. Symboly obce Počúvadlo sa zapísali do heraldického registra SR pod signatúrou P-122/99. Nálezy archeologických výskumov, historické písomné pramene, architektonické a národopisné pamiatky dosvedčujú a dokladajú starobylosť Počúvadla, jeho vývin a postavenie v hospodárskom, kultúrnom a duchovnom živote regiónu pod Sitnom. Jeho obyvatelia si zachovávali generáciami udržiavané zvyky, odev, reč. V minulosti, ale aj v súčasnosti sa vytvárali a vytvárajú hodnoty, na ktorých sa podieľajú predovšetkým obyvatelia Počúvadla. Rodisko je aj inšpirujúcim zdrojom k oprávnenej hrdošti pre súčasnú a budúcu generáciu.

Použitá lit.: „Z dejín obce Počúvadlo“, aut.: Ján Triebušník, Mikuláš Čelko

Spracoval: JUDr. Gejza Volf

Záchrancovia životov spomínali

Dňa 14.9. sa v reštaurácii Windšachta pri tajchu Vindšachta uskutočnilo mimoriadne zaujímavé podujatie.

Zišlo sa tam 6 lekárov internistov a ďalších 18 zdravotníckych pracovníkov, ktorí doteraz pracovali buď na internom oddelení v banskoštiavnickej nemocnici alebo v interných ambulanciách. Boli to lekári MUDr. Viliam Višňovský a MUDr. Marián Streško, ktorí zastávali aj funkciu primárov interného oddelenia v banskoštiavnickej nemocnici, lekárky MUDr. Marianna Sedlárová, MUDr. Lucia Kmíniaková, MUDr. Dana Žemberová a lekár MUDr. Jozef Baláž a ďalších 18 zdravotníckych pracovníkov. Chýrne interné oddelenie banskoštiavnickej nemocnice je už len v spomienkach. Tie sú však neustále živé a určite budú živé aj v ďalšom období. Bodaj by aj nie, veď lekári internisti a personál interného oddelenia banskoštiavnickej nemocnice nesčíslelnokrát zachraňovali množstvo ľudí, ktorí sa nachádzali medzi životom a smrťou. Aj na toto všetko si účastníci a účastníčky podujatia veľmi živo zaspomínali. Využívam túto príležitosť aj ja z vlastnej autopsie, keď som sa sám nachádzal na rozhraní života a smrti a nebyť úžasného, nanajvýš erudovaného, ale aj obetavého kolektívu celého zdravotníckeho personálu na inter-

Lekári a zdravotní pracovníci v reštaurácii Windšachta FOTO ARCHÍV MS

nom oddelení banskoštiavnickej nemocnice, už by som určite roky-rokúce „voňal fialky“ na niektorom z banskoštiavnických cintorínov. Takže, veľavážený pán primár Streško, pani Dr. Sedlárová a pani Dr. Kmíniaková, aj na tomto mieste Vám vyslovujem to najvрейšie poďakovanie a najúprimnejšiu vďaku! Hlavne však anjelovi v ľudskej podobe MUDr. Marianne Sedlárovej, ktorá po mnohých hodinách prišla na dôvod môjho ochorenia. Keďže na poslednú chvíľu odvolal svoju účasť na stretnutí svojich niekdajších spolupracovníčok a spolupracovníkov MUDr. Peter Šašov, a dôverne poznám jeho profesionálny, ako aj ľudský profil vyše pol storočia, je tu ideálna príležitosť vyzdvihnúť jeho niekdajšie obdivuhodné aktivity a zásluhy. Bol to nielen vyni-

kajúci internista, ktorého vyhľadávali pacienti z rôznych oblastí Slovenska, ale svoje mimoriadne vedomosti a skúsenosti veľmi ochotne odovzdával svojim mladším spolupracovníčkam a spolupracovníkom. Unikátne boli aj popri jeho hlavnej profesii lekára - internistu jeho archeologické výskumy na niekdajšom mimoriadne významnom hrade na Sitne. Nech mu za toto všetko v tej najlepšej pohode plynú všetky ďalšie dni v jeseni jeho života! Takže, veľavážení záchrancovia a udržiavateľa ľudských životov, o ktorých je tu reč, ale aj všetci ostatní, úprimná vďaka za všetko, čo ste doteraz vykonali pre svojich pacientov. Žite ešte dlho, ale hlavne v dobrom zdraví, v pohode a šťastí!

Ján Novák

Korimovci stále v kurze

Keď v roku 1998 bola v Banskej Štiavnici etablovaná Fakulta prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, výrazné miesto na nej mali aj vynikajúci odborníci – manželia Korimovci z Banskej Bystrice.

Prof. PaedDr. Vojtech Korim, CSc., prednášal históriu a politológiu a prof. PaedDr. Gabriela Korimová, PhD, základy ekonomiky a sociálnej politiky. Okrem toho Vojtech Korim prednášal na UMB v Banskej Bystrici, pričom bol dokonca aj dvojnásobným dekanom na Pedagogickej fakulte UMB. Podobne prednášala, avšak na Eko-

nomickej fakulte UMB, aj Gabriela Korimová. Je teda viac ako isté, že obidvoch týchto vynikajúcich vysokoškolských pedagógov poznalo množstvo banskoštiavnických študentov, ktorých mali možnosť poznať či už na prednáškach v Banskej Štiavnici alebo v Banskej Bystrici. V. Korim odišiel do večnosti 26.8.2021, G. Korimová ešte stále prednáša, aktuálne na pracovisku Vysokiej školy sv. Alžbety v Banskej Bystrici, kde má taktiež svojich študentov z nášho mesta.

Dňa 26.9.2024, teda práve v deň, kedy vychádza toto číslo našich novín, je práve dňom slávnostnej prezentácie publikácie Gabriely

Korimovej Pánisovej pod názvom Siedma generácia v aule Ekonomickej fakulty UMB. Prezentácia je pod záštitou rektora UMB v Banskej Bystrici. Publikácia je beletristicko-historickým pohľadom na vývoj Slovenska od 10. stor., v ktorom je zasadený osudový príbeh šľachtického rodu Vešeléniovcov a ich prepojenie s rodom Korimovcov – Vyšelanovcov, ktorý pokračuje siedmimi generáciami až do 80-tych rokov 20. stor. Zaujímavosťou o túto publikáciu sa môžu prihlásiť i mňa, ktorý im ju predá za 18 €. Mój kontakt je: 0907829379.

Ján Novák

Oznamy, spomienky

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že **kancelária sa presťahovala do budovy Nemocnice B. Štiavnica** na Bratiskej 17 a nachádza sa na 1. posch., č. dv. 119 v časti „laboratóriá“.

Úradné hodiny v kancelárii budú iba **v stredu 8.00 – 12.00 h** až do odvolania z prevádzkových dôvodov. Info o činnosti alebo členstve v org. môžete získať na tel. čísle: 0904 335 202 počas prac. hod. alebo v ŠN a vo výveske na Krížovatke a na sídl. Drieňová.

Výbor ZO SZTP

Ponuka

Centrum voľného času v Banskej Štiavnici ponúka tanečné vystúpenia súboru Applause na zábavy, večierky, spoločenské akcie. V ponuke máme tance národné, moderné, ľudové a pod. Bližšie informácie v CVČ na č. tel.: 0907 598 567.

J. Machilová

Ponuka

Základná škola Jozefa Kollára ponúka priestory jedálne na konanie spoločenských udalostí, osláv, večierkov a pod. Kontakty: 0904 523 872, 0911 875 772.

ZŠ J. Kollára

Najkrajšia

dovolenková fotografia 2024

Pozývame vás zapojiť do 27. ročníka celoslovenskej súťaže a výstavy **Najkrajšia dovolenková fotografia 2024. Súťaží sa v 2 kategóriách:**

- dospelí
- deti a mládež

Uzávierka súťaže je **14. 10. 2024**. Svoje fotografie v tlačenej forme posielajte na adresu: Pohronské osvetové stredisko, Dukelských hrdinov 321/21, 965 01 Žiar nad Hronom. Bližšie info, propozície a prihlášky elektronicky na: www.osvetaziar.sk

Ďakujeme a tešíme sa na účasť!

POS ZH

Materské centrum otvorené!

Po letnej prestávke Materské centrum **od 1.10.2024** opäť otvára svoje brány. Nájdete nás **v ZŠ J. Kollára na Drieňovej, vchod zľava, 1. posch.**

Otváracie hodiny:

Pondelok:

8.00 – 15.00 h:

knižnica + otvorené MC

Utorok:

8.00 – 15.00 h:

otvorené MC, po 16.00 h

- aktivity, semináre, workshopy

Streda:

8.00 – 12.00 h:

knižnica, po 12.30 h

čitateľský klub (pre deti ZŠ)

Štvrtok:

8.00 – 15.00 h:

otvorené MC, po 16.00 h

- aktivity, semináre, workshopy

Piatok:

8.00 – 15.00 h:

otvorené MC

Materské centrum slúži na podporu rodín, ako bezpečné miesto pre stretávanie sa rodičov s deťmi, či budúcich mamičiek. Slúži na oddych, socializáciu a zmysluplné trávenie času s deťmi. Cieľom je znížiť izolovanosť, budovať u detí prvé sociálne vzťahy, zmierňovať strach z kolektívu. Vďaka kurzom, prednáškam, aktivitám a seminárom, ktoré v našom materskom centre prebiehajú, majú mamičky možnosť naučiť sa niečo nové, fyzicky a psychicky si oddýchnuť od každodenných povinností, načerpať energiu a nové poznatky či zručnosti.

Každý pondelok v čase 8.00 – 15.00 h a v stredu, v čase od 8.00 – 12.00 h, otvorená pobočka mestskej knižnice, pre deti a aj dospelých. Knižnica obsahuje veľa kníh pre deti a mládež, rozprávkové, kreatívne či náučné knihy, detské detektívky, povinnú literatúru atď.

OKŠaMK

Bohatá ponuka výstav v Galérii Jozefa Kollára

Slovenské banské múzeum v Galérii Jozefa Kollára neustále rozširuje svoju ponuku dlhodobých výstav, čím láka návštevníkov všetkých vekových kategórií.

V apríli bola otvorená výstava „Uniklí plameňom“, ktorá predstavuje vzácne minerály zachránené po požari v Bergergerichte pochádzajúce z historických rudných žíl Banskej Štiavnice. Táto expozícia čiastočne nahrádza bývalú mineralogickú zbierku a ponúka pohľad na klenoty nerastnej ríše tejto jedinečnej lokality.

V polovici júna bola expozícia rozšírená o diela významného slovenského maliara Jaroslava Augustu, v rámci výstavy „Autentická atmosféra minulosti slovenského vidieka a mesta“. Táto výstava prináša autentický pohľad na tradičný slovenský vidiek

a mestské prostredie. Súčasťou expozície je aj portrét autora od Maximiliána Schurmannu a busta od Karola Dúbravského. Augusta svojou tvorbou významne obohatil kultúru a umeleckú históriu Slovenska. Od konca júla majú návštevníci možnosť obdivovať diela samotného Jozefa Kollára, ktorého tvorba sa stala neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho dedičstva Banskej Štiavnice. Výstava „Čarovné pohľady v obrazoch Jozefa Kollára“ ponúka prierez jeho celoživotným dielom, v ktorom zachytil krásu prírody, architektúru a každodenný život tohto historického regiónu.

Začiatkom septembra v expozícii pribudla ďalšia výstava. „Umelecký svet Jozefa Viktoriána Pituka“, ktorý svojím expresívnym rukopisom a žiarivými pastelovými farbami oslávil nielen svoje rodné mesto, ale aj ďalšie európske metropoly. Pi-

tukova tvorba je plná svetla a dynamiky, čo z neho robí jedného z najzaujímavejších umelcov svojej doby. Galéria Jozefa Kollára je miestom, kde môžete obdivovať nielen dlhodobé výstavy, ale aj krátkodobé projekty. Tento rok sme hostili napríklad putovnú výstavu „Muži a ženy v baníctve“ či výstavu venovanú 80. výročiu SNP „Cesty hrdinov“. Srdečne pozývame všetkých milovníkov umenia a histórie na návštevu galérie na Námestí sv. Trojice 8 v Banskej Štiavnici. Nech už príde kedykoľvek, vždy tu nájdete niečo zaujímavé.

Otváracie hodiny a vstupné: Viac informácií o otváracích hodinách a vstupnom nájdete na webovej stránke www.muzeumb.sk.

Martina Kminiaková, SBM, Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

Medzinárodný festival Schemnitiensis

Vážené dámy, vážení páni, milí priatelia,

srdečne Vás pozývame na šestnásty ročník Medzinárodného festivalu Interpretáčnej klasickej gitarovej hry a na koncerty Medzinárodného festivalu Schemnitiensis.

Gitarový festival sa uskutoční **26. – 28. septembra 2024** na pôde Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta v Banskej Štiavnici, kde budú prebiehať vzdelávacie aktivity, workshopy, praktické individuálne interpretačné lekcie.

Koncerty sa budú konať vo farskom Kostole Nanebovzatia Panny Márie, Akademická 329, Banská Štiavnica:

26. 9. 2024 o 19.00 h. vystúpia študenti z Hudobnej fakulty Béla Bartók z univerzity v Szegede (HU) – klasická gitara.

27. 9. 2024 o 19.00 h. sa predstaví Duo Corde brillanti – Tania Drobysh & Vladislav Bláha (CZ) – mandolína, domra a klasická gitara.

16. MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL INTERPRETAČNÉ DNI KLASICKEJ GITAROVEJ HRY
16th International Days of Classical Guitar Performance

Majstrovské kurzy, workshopy a prednášky
Masterclasses, Workshops and Lectures

| Dávid Pavlovits (HU) |
| Mateusz Kowalski (PL) |
| Vladislav Bláha (CZ) |
| Enrico Volpe (IT) |

Koncerty / concerts

26. 09. 2024 / Otvárací koncert - recitál
Študenti hudobnej fakulty Béla Bartók z univerzity Szeged (HU) pod pedagogickým vedením Dávida Pavlovitsa
klasická gitara
19:00, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Akademická 329

27. 09. 2024 / Koncert
Duo Corde brillanti - Tania Drobysh & Vladislav Bláha (CZ)
mandolína, domra a klasická gitara
19:00, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Akademická 329

28. 09. 2024 / Koncert - recitál
Mateusz Kowalski (PL)
klasická gitara
19:00, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Akademická 329

26. - 28. 2024
SEPTEMBER
BANSKÁ ŠTIAVNICA

- violončelo (IT) - koncertná sieň HUAJA, Botanická 2.

Predbežne avizujeme aj tri októbrové koncerty:

8. 10. 2024 19.00 h. Lukáš Oravec Quartet feat Jesse Simpson (USA), Art café

19. 10. 2024 o 18.00 h. Concerto Aventino: Jakub Kydlíček - baroková zobcová flauta a Lukáš Vendl - čembalo (CZ), Múzeum Sv. Anton

26. 10. 2024 o 19.00 h. Brno Contemporary Orchestra s dirigentom Pavlom Šnajdrom, farský Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Akademická 329

Podrobnejšie informácie o koncertoch (plagáty a programy) budú

zverejnené na webovej stránke: www.huaja.org v sekcii aktuality.

Tešíme sa na Vašu účasť a veríme, že budete mať z koncertov pekný umelecký zážitok!

Zuzana Martináková, riaditeľka Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta - Banská Štiavnica

28. 9. 2024 o 19.00 h. sa bude konať gitarový recitál - Mateusz Kowalski (PL) - klasická gitara.

V rámci festivalu Schemnitiensis zainicijuje koncert:

29. 9. 2024 o 18.00 h. Quarteto Lillium: Lidia Parra Avila - husle, Nancy Parra Avila - husle (MEX), Martina Calvano - viola, Fabia Simini

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Piatok 27.9. o 18:30 h

Koniec sveta

Dráma, 134 min., P:12, vstupné:6€. Tonda je malý, obstarožný chlapec, chorý na zápal priedušiek. Keď sa teda jeho rodičia a starší brat Jirka vyberú v lete 1968 na výlet do Paríža, má smolu. Musí zostať na čerstvom vzduchu na chate v Jizerských horách pod dohľadom starého otca.

Sobota 28.9. o 18:30 h

Podoby láskavosti

Dráma, 164 min., P:12+, vstupné:6€. Trojica pozoruhodných príbehov. V prvom z nich sa muž, ktorý nemá inú možnosť, pokúša prevziať kontrolu nad svojím vlastným životom. V druhom sa stretávame s policajtom, ktorý sa znovu stretáva so svojou ženou, ktorá sa bez stopy stratila na mori, ale začína v ňom narastať dojem, že sa osoba, ktorá sa k nemu vrátila, je niekým celkom iným. Tretí príbeh potom sleduje osudy ženy, odhodlane nájsť veľmi konkrétneho človeka so zvláštnymi schopnosťami, ktorému je predurčené stať sa výnimočným duchovným vodcom.

Nedeľa 29.9. o 16:00 h

Rozzum v divočine

Animovaný, 105 min., P, vstupné:6€. Robot Rozzum stroškotá na neobývanom ostrove a musí sa prispôsobiť drsnému prostrediu, postupne si vybudovať vzťahy so zvieracími obyvateľmi ostrova a stať sa adoptívnym rodičom osirelého húsatka.

Nedeľa 29.9. o 18:30 h

Influencerky

Dráma, 90 min., P:15+, vstupné:6€. Obraz reality skrytej za filtrami Instagramu, pózmami z klipov na YouTube a lukratívnymi sponzorskými zmluvami. No predovšetkým príbeh tých, ktorým počet fanúšikov a lajkov určuje sebavedomie, väšeň hraníči s posadnutosťou a toxická súťaživosť dáva vznikáť temným alianciám.

Utorok 1.10. o 18:30 hod

Zenit

Dráma, tanečný, 77 min., SK, ČR, Maďarsko, P:15, vstupné:6€. Úlohou väža na úteku bolo oslobodiť svojich spoluväzňov, jeho chuť po moci je však silnejšia a cesta k vytúženému oslobodeniu sa zmení na nový druh útlaku. Zenit používa tanec ako jazyk na ilustrovanie dynamiky moci, ktorá formovala politické prostredie v posledných dekádach, a to nielen v strednej Európe, ale na celom svete.

Štvrtok 3.10. o 18:30 h

Sobota 5.10. o 18:30 h

Joker: Folie a Deux

Triler, 138 min., USA, P:15, vstupné:6€. Neúspešný komik Arthur Fleck sa počas uväznenia v Arkhamskej štátnej nemocnici stretáva s láskou svojho života, Harley Quinn. Po jeho prepustení sa obaja pustia do romantického nešťastia odsúdeného na zánik.

Vychádzajúce hviezdy slovenského jazzu v Banskej Štiavnici!

Duo Lash & Grey – speváčka Kristína Mihalová a gitarista Jakub Šedivý – patrí medzi najvýraznejšie objavy slovenskej hudobnej scény posledných rokov.

Ich talent a hudobná vášeň ich dostali na svetoznáme pódia, ako je Carnegie Hall v New Yorku, Empoli Jazz Festival v Taliansku, viedenské Porgy & Bess, francúzsku televíziu ARTE TV, a na festivaly v Mexico City, Guadalajare a mnohých európskych krajinách.

Kristína Mihalová, finalistka naj-

prestížnejšej jazzovej vokálnej súťaže na svete – Sarah Vaughan Jazz Vocal Competition 2022 – patrí medzi to najlepšie, čo domáca hudobná scéna ponúka. Lash & Grey za svoje krátke pôsobenie získali viaceré ocenenia, vrátane Ceny Anděl za najlepší slovenský album a Radio Head Awards za najlepší debutový album či skladbu roka. Skvelý koncert si môžete vychutnať už 5.10. 2024 v Kultúrnom centre Banská Štiavnica.

Vstupné: 15 €, Štiavnica plus / študenti 10 €.

Rastislav Marko, vedúci OKŠaMK

„Berte svoje túžby

do vlastných rúk! To radia klimakterické kočky, jak lusk!“

Zdá sa vám, že o ženách v období klimakteria sme už povedali všetko?

Mýlite sa! Poľská autorka Elżbieta Jodłowska a s ňou aj vaše obľúbené herečky sú späť! Vrátili sa na javisko s novým divadelným hitom! A s novou pozitívnu energiou!

Inscenácia „Klimaktérium 2 alebo ošial' menopauzy“ je pokračovaním úspešnej divadelnej komédie s pesničkami, kde sa s vtipom a sebaíroniou preberá neľahká životná etapa každej zo žien. Pokračovanie vzniklo na výslovnú žiadosť publika, ktoré chcelo poznať ďalšie osudy svojich obľúbených hrdiniek – už nie najmladších, ale stále dostatočne mladých na to, aby sa nebrali príliš vážne. Aby aj tie najťažšie okamihy vlastného osudu zdolali s úsmevným nadhľadom. Aby si svoj život spestrili humorom a okorenili vtipnými bonmotmi.

Čo vám garantujeme? Že sa budete počas predstavenia skvele zabávať. Budete si s nami tleskať a spievať. A nielen dámy, ale aj páni!

Pamela – energická a vždy aktívna žena neustále bojujúca s nadváhou, ktorá už nie je nezamestnaná. Žofia – stále vzorná gazdiná a žiarlivo starostlivá manželka svojho Heňa. Marika – prítiažlivá podnikateľka po rozvoide, ktorá práve dnes oslavuje so svojimi priateľkami narodeniny. Módny butik vymenila za útulnú

kaviareň a Kristínu za novú kamarátku. Tá sa volá Andrea – trochu bláznivá, trochu naivná, ale vždy usmievaná, citlivá duša v nespútanom tele. Spolujateľka ich spoločného podniku. Čo myslíte, aká atmosféra zavládne na tejto narodeninovej oslave? Máte pravdu! Tam, kde sa stretne toľko rozdielnych žien, ktoré sa dlho nevideli a majú si toho toľko čo povedať, tam o dobrú náladu nie je núdza!

Čo na vás čaká? Množstvo humorných situácií, oslobodzujúci smiech a nejedno prekvapenie. Úplne nové, melodicky chytľavé pesničky s vtipnými textami, ktoré si budete neustále pospevovať. Úsmevná choreografia, malebná dekorácia, fantastické kostýmy. Ale predovšetkým nespútaná, nákazlivá, jedinečná energia, ktorú herečky svojou hrou vytvárajú na javisku a delia sa o ňu s divákmi v sále. Mnohé z nich z predchádzajúceho Klimaktéria dôverne poznáte. Pripoja sa k nim aj nové tváre, s ešte väčším odhodlaním vytvoriť neopakovateľný zážitok z tohto predstavenia. Všetky protagonistky tejto inscenácie sú originálne a nezameniteľné osobnosti. Ženy s veľkým srdcom! Divadelný menopauzový ošial' pohľad každého.

A predovšetkým toho, kto to najmenej čaká. Tešíme sa na vás už 19. októbra v Kultúrnom centre Banská Štiavnica.

OKŠaMK

Piatok 4.10. o 18:30 h

Nedeľa 6.10. o 18:30 h

Janžurka

Dokument, 110 min., ČR, P:12, vstupné:6€. Iva Janžurová – ikona českého filmu, televízie a divadla – nazeraná citlivým pohľadom svojej dcéry, dokumentaristky Theodory Remundovej. Tento najbližší možný vzťah umožňuje režisérke pohybovať sa v jej bezprostrednej blízkosti. Týmto pohľadom odkryvame nielen obdivuhodnú profesnú aktivitu Ivy Janžurovej v súčasnosti, ale aj jej minulú kariéru a osobný život v dobových súvislostiach.

Nedeľa 6.10. o 16:00 h

Elli a partička prišeriek

Detický, animovaný, USA, 87 min., vstupné:6€. Elli žije v starodávnom sídle so svojim strýkom, cíti sa osamelo a nevíja ju strašiť ľudí. Čo by sa dalo pochopiť, keby nebola duch. Jej jediný príbuzný, prísny a nevrly strýko, sa snaží udržať tradíciu a trvá na tom, že Elli nesmie opustiť múry ich domu – ani cez stenu, ani dverami. Jedného dňa však strýko záhadne zmizne a Elli sa ho vydá hľadať. Na svojej dobrodružnej ceste stretne partičku prišeriek, ktorá sa ukrýva v strašidelnom zámku v lunaparku, a tiež si hľadajú miesto, kam by mohli patriť. Podarí sa Elli a jej novým kamarátom zachrániť strýka a nájsť vytúženú veľkú rodinu?

Utorok 8.10. o 18:30 h

Za horami

Dráma, 98 min., Francúzsko, Tunisko, P:15, vstupné:6€. Rafík je zúfalý človek. Po prepustení z tuniského väzenia, kde si odsedel štyri roky za zdemolovanie kancelárie, v ktorej pracoval, je teraz presvedčený, že vie lietať, a napriek skepse svojej rodiny je odhodlaný dokázať svojmu malému synovi Yasinovi, že jeho vízia je skutočná. Rafík vezme chlapca zo školy a vydá sa do hôr, kde nájde dočasné útočisko, keď sa vkradne do vidieckeho domu buržoáznej rodiny. Rafík je zjavne duševne chorý. To, či skutočne dokáže lietať, zostáva počas celého filmu otvorenou otázkou, ktorú režisér Mohamed Ben Attia nápadito a dômyselne rozvíja.

Štvrtok 10.10. o 18:30 h

Megalopolis

Sci-fi, dráma, 133 min., USA, P:15, vstupné:6€. Megalopolis je rímsky hrdinský epos odohrávajúci sa v imaginárnej Amerike budúcnosti. Mesto Nový Rím musí prejsť transformáciou, čo vyvolá konflikt medzi Cesarom Catilinom, geniálnym architektom, ktorý sa snaží o prechod k utopickému, idealistickému budúcnosti, a jeho protivníkom, starostom Franklynom Cicerom, ktorý zostáva verný doterajšiemu status quo, v ktorom vládne chamtivosť, vlastné záujmy a stranícka vojna. Medzi nimi sa ocitne sociálne založená Julia Cicero, starostova dcéra, ktorej láska k Cesarovi naruší jej lojalitu a vedie ju k objaveniu toho, čo si podla nej ľudstvo skutočne zasluží.

Čaro jesene

Už stráca na horúce leto. Navôkol je zamračené nebo. Na oblohe sa niečo chystá, Šlahá vietor do kríkov a lístia. Na hory, večer pomaly sa skláňa. Tma potrvá možno až do rána. Jesen spestrí farebnú prírodu, s objatím dáva vzácnu úrodu. Chladná obloha jak októbrové ráno, stromy pestré jak čarovné zlato. Na lúke zrelé kukuričné klasy. Tajomstvá smútku sú vyschnuté stromy. Jesen nám krásli zem a jasní nebesá. Vietor utíchne, krajina sa sfarbí do šera. Lístie na zem padá, šepká tú krásu: „Jeseň je tu, má nad prírodou vládu.“ Jesenné lúče slnka prírodu sfarbili. Pri potulkách tú krásu všetci zažili. Daj Bože silu objat' a chrániť prírodu. Vleje nám hneď do srdc veľkú útechu

Eva Kolebusová

Jesenná

Banská Štiavnica

Fotografické tvorivé dielne pre amatérskych fotografov a záujemcov o fotografovanie v rámci súťaže Najkrajšia dovolenková fotografia 2024.

Téma: Zážitkové dokumentárne fotografovanie, Kreativne fotografovanie jesennej krajiny v Banskej Štiavnici. **Náročnosť:** začiatocníci až pokročilí - nie je podmienkou. **Lektor:** Mgr. Ondrej Karnas. Účastnícky poplatok: 10 €.

Termín: 26. 10. 2024

(od 9.00 - 15.00 h)

JA Home life, n.o., (Domov Života), Pletiariska 1613/9, Banská Štiavnica. Obsahové a tematické zameranie tvorivého stretnutia Jesenná Banská Štiavnica Elektonická prihláška: www.osvetaziar.sk

POS ZH

INZERCIA

■ Na prenájom 2-izbový kompletne zariadený byt v centre mesta, tel.č.: 0903 255 677

■ Stredná odborná škola služieb a lesníctva ponúka na odpredaj prebytočný hnutelný majetok. Informácie budú zverejnené na stránke školy: www.sosbs.sk a na vchodových dverách do hlavnej budovy školy.

V októbri sa opäť vracia JAMA

Už o dva týždne sa do Banskej Štiavnice a Banskej Belej vráti (ne)festival JAMA – tentokrát s podnadpisom 78. ročník Milana Adamčiaka.

Podujatie súčasného umenia v krajine, ktoré si každý rok pripomína život a pôsobenie tohto významného umelca v Banskej Belej a v Podhorí na sklonku jeho života, pozýva do regiónu slovenských aj zahraničných umelcov. Uskutoční sa **od štvrtka 10.10. do nedele 13.10.** Organizátori opäť srdečne pozývajú aj Štiavničanov a Belanov, ktorí budú mať ako každý rok zvýhodnený vstup. Tento rok sa môžu tešiť na koncerty súčasnej vážnej hudby v evanjelickom kostole a Spojenej škole Samuela Mikovíniho, ale aj na film, prednášky a diskusie.

Knihy, film aj pohostenie

JAMA 78 odštartuje **vo štvrtok** popoludní **o 16.00 h** v miestnej knižnici v Banskej Belej podujatím **Artforum v Banskej Belej**. V rámci neho sa uskutoční diskusia so spisovateľkou Zuzanou Mojžišovou a jej vydavateľom Vladimírom Michalom, majiteľom a zakladateľom dnes už legendárneho vydavateľstva Artforum a rovnomeného kníhkupectva pôsobiaceho v siedmich slovenských mestách. Z. Mojžišová bude hovoriť o svojej tvorbe, zatiaľ čo V. Michal uvedie výber kníh, ktoré Artforum tento rok v spolupráci s JAMA venuje do belianskej miestnej knižnice. Tým nadviaže na spolupráce z predošlých rokov, kedy knihy do knižnice venovalo vydavateľstvo reportážnej literatúry Absynt (2023), Slovenská národná galéria (2019) a vydavateľstvo domácej poézie a prózy Vlana/Drewo a srd (2020).

Hlavný program JAMA odštartuje **v piatok 11. 10.** podvečer v galérii Parter BSC na A. Gwerkovej-Göllnerovej 6 **otvorením podujatia** a premietaním filmu *Príbehy pre vnútornú potrebu* mapujúce tvorbu vizuálneho umelca Svätopluka Mikyty (Banská St a nica). Podvečer bude sprevádzať zemiakové pohostenie od Banská St a nica Contemporary.

Koncerty aj túra

Nasledovať bude **od 20.00 h** jeden z vrcholov podujatia: **koncert renomovaného komorného orches-**

JAMA – 77. ročník Milana Adamčiaka FOTO MAREK JANČÚCH

tra EnsembleSpectrum zameraného na interpretáciu vážnej hudby 20. storočia a krst ich nového albumu. Podujatie sa uskutoční v evanjelickom kostole. Ansámbl uvedie svoj nový program venovaný hudbe amerického skladateľa Jamesa Tenneyho a kanadskej skladateľky Chiyoko Szelvnic.

Ďalším vrcholom podujatia bude nepochybne sobotný ranný **koncert americkej hudobníčky Catherine Lamb** vo vstupnom vestibule Spojenej školy Samuela Mikovíniho. Koncert bude premiérovým slovenským vystúpením umelkyne, ktorá dnes patrí medzi najžiadanejšie skladateľky na scéne súčasnej hudby. V novom sólo projekte pripravenom pre JAMA, subtilne a minimalisticky pracuje s hlasom, violou a elektronikou. Koncert sa začne **12. 10. o 8.45 h** ráno.

V sobotu počas celého dňa bude potom JAMA 78 pokračovať umeleckými, prednáškovými a diskusnými zastaveniami na trase z Banskej Štiavnice cez Hájovňu na Červenej studni až do penziónu Vilabela a miestnej krčmy v Banskej Belej. Ako je už na JAMA obvyklé, účastníci a účastníčky prejdu trasu „po vlastných“. Počas celodenného programu sa uskutočnia prednášky hudobníka a výtvarníka Erika Sikoru alias Džumelca, umelca Roba Švarca a teoretika Jána Kraloviča, performance umelkyň Petry Fornayovej a Celestíny Minichovej – v oboch prípadoch s výzvou na zapojenie sa návštevníkov podujatia – a tiež

diskusia o aktivitách kultúrnej občianskej platformy Otvorená kultúra a mnoho iného.

Umelecký program sa skončí vo Vilabela inštaláciou vizuálneho umelca Dávida Koronczihho, ktorú pripraví v spolupráci so skupinou študentov a študentiek umeleckých škôl, a vystúpením ukrajinsko-slovenskej umelkyne Kashy Potrohosh. Odtiaľ sa skupina presunie do Krčmy u Miša v Banskej Belej.

O JAMA

JAMA je podujatie súčasného umenia venované spomienke na významného slovenského konceptuálneho umelca, muzikológa, autora vizuálnej poézie, hudobníka a skladateľa Milana Adamčiaka (1946 – 2017), ktorý posledné roky svojho života prežil v ústraní v obciach Banská Belá a Podhorie, hoci jeho dielo je známe od Tokia po New York. Prvý ročník JAMA sa konal v októbri 2019, keď bola Banská Štiavnica držiteľom titulu Mesto kultúry (Almázia Štiavnica). Každoročné vydania sú číslované na počesť Adamčiakových nedožitych narodenín.

V záujme zblížovania regiónu s Adamčiakovým odkazom – a opačne – majú každoročne obyvatelia s prihláseným pobytom v Banskej Štiavnici, Banskej Belej a na Podhorí na celé podujatie zvýhodnený vstup – tento rok za 2 eurá. Lístky je možné kúpiť v predpredaji na Tootoot.fm alebo priamo na podujatí.

Eva Vozárová

Patrik Jány získal národný titul

Slovenský reprezentant v športovej strelbe, Banskóštiavničian Mgr. Patrik Jány, sa stal v Príbelciach 7. septembra 2024 streleckým majstrom Slovenska v ľubovolnej malokalibrovke 3x20 rán.

P. Jány dosiahol celkový nástrel 592 bodov, druhý bol Štefan Šulek a pódium doplnil Rafael Knapík.

P. Jány tak zakončil úspešnú sezónu - tento rok získal v malokalibrovke európsky titul v ľahu a striebro v tímovej súťaži 3x20 na tom istom fóre. S trojpolohovou malokalibrovkou pridal na ME v Osijeku aj bronz a na OH v Paríži skončil na desiatej priečke. „Musím sa priznať, že naposledy som získal titul v roku 2021 po olympiáde v Tokiu. Takže dnes to bola dosť

Strelecký majster Slovenska Patrik Jány FOTO ARCHÍV PJ

výzva a chcel som to zopakovať, lebo chalani strieľali perfektne a nie vždy sa dá s nimi držať krok aj tu na Slovensku“,

citoval Jányho v tlačovej správe Slovenský strelecký zväz. Zdroj: TASR

ŠN

Strelecké preteky

Dňa 8.9.2024 sa v Banskej Štiavnici na strelnici Drieňová uskutočnil 45. ročník verejnej streleckej súťaže „Zlatá puška Mesta Banská Štiavnica“ v kategórii GM - 800 a 11. ročník memoriálu Lamberta Jokla v kategórii OS - 80.

Hlavným organizátorom podujatia boli Obvodná poľovnícka komora Žiar nad Hronom a Slovenský poľovnícky zväz, regionálna organizácia Stredné Pohronie. Podujatie ďalej podporili Mesto Banská Štiavnica,

Úspešní strelci FOTO ARCHÍV OPK ZH

Ocenení v streleckej súťaži FOTO ARCHÍV OPK ZH

Stredná odborná škola lesnícka Banská Štiavnica, SPZ, základná organizácia Diana Banská Štiavnica a Mestské lesy Banská Štiavnica, spol. s r.o. Streleckého preteku v kategórii

GM - 800 sa zúčastnilo 21 strelcov a v kategórii OS - 80 sa zúčastnilo 13 strelcov.

Úspešní strelci v jednotlivých kategóriách, skončili v nasledov-

nom poradí:

Kategória GM - 800

1. miesto - Ing. Štefan Bugyi - 795 bodov

2. miesto - p. Jaroslav Pauko - 793 bodov

3. miesto - Ing. Róbert Láska - 792 bodov

Kategória OS - 80

1. miesto - p. Tomáš Sabolčík - 71 bodov - po rozstrele

2. miesto - p. Miroslav Solivajs - 71 bodov

3. miesto - p. Juraj Kelecsenyi - 69 bodov

Vítazom srdečne gratulujeme a ďakujeme všetkým sponzorom za zdarný priebeh streleckého podujatia. Tešíme sa na ďalší ročník súťaže!

Ďaša Garajová, člen osvetovej komisie OPK Žiar nad Hronom

Futbal

V. liga - 8. kolo

A- Mužstvo zdolalo lídra 21.9.2024 - Banská Štiavnica FK Sitno Banská Štiavnica - MFK Baník Veľký Krtíš 3 - 1 (2:0, 1:1) Na domácom štadióne, a zároveň pri oslavách 120.výročia vzniku nášho klubu, A-mužstvo odohralo výborný zápas. Fyzická a aj taktická príprava proti lídrovi V. ligy JUH MFK Baník Veľký Krtíš bola viditeľná počas celého zápasu. Za Sitno skóroval P. Chovan a M. Pavlenda. Chalani, tréneri, gratulujeme!

U9 zvíťazila

Na domácom ihrisku odohrala U9 2. kolo Miniligy ObFZ ZH proti rovesníkom z MFK Nová Baňa. Ďakujeme, rodičia, že ste chlapcov prišli podporiť v takom hojnom počte a vytvorili ste výbornú atmosféru. A ďakujeme aj súperovi za bojovný výkon. Bavíme sa futbalom!

Kam na futbal?

29.9.

U15- MFK Nová Baňa, 10:00 h (vonku)

U13 -MFK Nová Baňa, 11:45 h (vonku)

U19 -Čadca, 10.00 h (vonku)

U17 -Čadca, 12.15 h (vonku)

A- Mužstvo - ŠK Vinica, 15.00 h (vonku)

Bavíme sa futbalom!

FK Sitno BŠ

Slovenský pohár

v plávaní

V piatok 20.9.2024 v superfinále SP diaľkového plávania v Šamoríne si odniesol Janko Čamaj ml. pohár a stal sa majstrom Slovenska v diaľkovom plávaní juniorov! V 6. kole na trati 5 km obsadil 2. miesto časom 1:03:35,29. Zo 6. kola na trati 3 km si odnáša zlato aj Ján Čamaj, st. Gratulujeme!

PK BŠ

INZERCIA

práca

■ Prijmem administratívnu pracovníčku ovládajúcu prácu s PC, na celý alebo čiastočný úväzok v prac. dňoch alebo aj cez víkendy, tel.č. 0907 829 379

inzeria

■ Predám kravu /slovenské strakaté/ z registrovaného chovu, 3x otelenú, termín telenia, 11-12/2024, kontakt: 0908 943 315

■ Predám plynovú piecku, značky AGNI, v.70cm, š.40cm, h.30cm, 2 výhrevnosti, tel.č.: 0910 663 387

■ Predám 3 drevené palety, cena dohodou, tel. č.: 0910 663 387

služby

■ Kurzy Access Bars aj terapie, www.studiouromany.sk, 0915 966 629

Sociálna – Senior

prepravná služba Banská Štiavnica

Pre seniorov a návštevníkov nemocnice. Pre seniorov a ZŤP. Pre ZŤP na invalidnom vozíku

0948 460 700

Pracovná doba:

Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

Potraviny
pod hričom
donášková
služba

**DONÁŠKA
AŽ K VAŠIM
DVERÁM**

• POTRAVINY •
• ALKO • NEALKO •
• CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

Nenechajte si zhrdzaviť vaše auto!

Služi Vám vaše auto, ale váš podvozok je poškodený króziou od posypu?

Kontroly a údržby podvozkov (i pred STK)

Vyčistenie nečitateľného VIN čísla vozidla

Opravy a údržby motorových vozidiel.

Opravy skorodovaných častí zvaráním a protikoróznym nástrekom - (gumoasfalt).

Zvámočnická výroba i z nerez

Servisné a údržbárske práce po dohovore aj iné služby...

ARTEAM BS 0903 391 035

Tepovanie Banská Štiavnica

Priamo u Vás doma...

Domácnosti, penzióny, hotely, kancelárie

0918 427 004

Tepovanie Sedáčiek, stoličiek, koberec a pod.
Čistenie kože, koženého nábytku
Impregnácia kože

Ošetrovanie
a rez stromov

Arboristika

Rez živých plotov, výsadba stromov, výrub stromov, štiepkovanie a odvoz drevnej hmoty

0904 842 323 www.citytrees.sk

L.N.Trade Pod Sitnom

registrovaný sociálny podnik

ponúka:

► stavebnú činnosť

► murárske práce

0911 772 771

Svätá
Barborka

ZĽAVOVÉ KUPÓNY NA PIZZU

Po predložení akciového kupónu máte u nás pizzu za 4,50€ !!!

Platí na konzum v pizzerii, aj na rozvoz (krabica +0,40€).

Akcia platí do konca októbra 2024, alebo do odvolania.

AKCIOVÝ KUPÓN PIZZA PODĽA VLASTNÉHO VÝBERU LEN ZA 4,50 €	AKCIOVÝ KUPÓN PIZZA PODĽA VLASTNÉHO VÝBERU LEN ZA 4,50 €
AKCIOVÝ KUPÓN PIZZA PODĽA VLASTNÉHO VÝBERU LEN ZA 4,50 €	AKCIOVÝ KUPÓN PIZZA PODĽA VLASTNÉHO VÝBERU LEN ZA 4,50 €
AKCIOVÝ KUPÓN PIZZA PODĽA VLASTNÉHO VÝBERU LEN ZA 4,50 €	AKCIOVÝ KUPÓN PIZZA PODĽA VLASTNÉHO VÝBERU LEN ZA 4,50 €

0918 887 775
0800 100 004

Reštaurácia a pizzeria Svätá Barborka, A. Kmeťa 2, Banská Štiavnica

KŠP PAPIERNICTVO

v OC Dužina
otvorené
PO - PIA: 8:00 - 18:00
SO: 9:00 - 12:00

v dome Berg
otvorené
PO - PIA: 8:30 - 16:30
SO: zatvorené

u nás vybavíte všetko pre:
školu, kanceláriu,
domácnosť a
kreatívne tvorenie

OC Dužina
Kolpašská 1/B
Banská Štiavnica
tel: 0911 855 015
obchodbs@ksptrade.sk

Dom Berg
Kammerhofska 15
Banská Štiavnica
tel: 0903 653 606

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00

■ redaktor: Mgr. Michal Kríž ■ redakčná rada: Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Mačharik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ jazyková úprava: Katarína Kísová ■ sadzba a dizajn: Mgr. Mária Sisková ■ adresa redakcie: Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica, tel.: 045 6949652, 0918 688 850, e-mail: michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP zo dňa 6.4.1994 ■ vydavateľ: Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ evidenčné číslo: EV 4429/11

■ ISSN 1337-8023 ■ tlač: Nikara, Krupina ■ redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov! Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho písomného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

